

PENGEKSTRAKAN PASIR

JABATAN PERANGKAAN MALAYSIA

BANCI EKONOMI 2016 (BAGI TAHUN RUJUKAN 2015)

PANDUAN MENGISI SOAL SELIDIK

A. UMUM

1. Banci ini dijalankan di bawah peruntukan **Akta Perangkaan 1965 (Disemak-1989)**. Mengikut Akta ini, kandungan soal selidik pertubuhan / individu yang diterima adalah **SULIT** dan tidak boleh dihebahkan kepada sesiapa atau mana-mana institusi di luar Jabatan ini. Maklumat yang diberikan dalam soal selidik ini akan diterbitkan di peringkat agregat Akta ini juga memperuntukkan denda ke atas keengganan memberi kerjasama.
2. Semua maklumat yang diberikan di dalam soal selidik ini hendaklah meliputi tahun takwim **2015**. Walau bagaimanapun, bagi pertubuhan yang tahun kewangan tidak sama dengan tahun takwim, laporan yang tahun kewangannya berbeza tidak lebih daripada **enam (6) bulan** dari tahun takwim boleh diterima. Sekiranya akaun tuan belum dimuktamadkan, sila berikan nilai anggaran yang munasabah.
3. Tanggungjawab mengemukakan maklumat untuk soal selidik ini adalah terletak kepada pemilik pertubuhan ini dan bukan wakil, setiausaha atau akauntannya, meskipun mereka ini boleh bertindak bagi pihak pemilik.
4. Semua nilai hendaklah dilaporkan dalam **Ringgit Malaysia (RM) yang terhampir**.
5. Semasa melengkapkan soal selidik ini, sekiranya terdapat mana-mana yang mempunyai perbezaan yang ketara berbanding dengan tahun sebelumnya, sila jelaskan perbezaan tersebut pada ruangan catatan di **Soalan 12 muka surat 18** soal selidik ini. Penjelasan ini akan membantu meminimalkan pertanyaan.

B. SKOP DAN LIPUTAN

1. Banci ini meliputi semua pertubuhan yang terlibat dalam sektor perlombongan di Malaysia (kecuali pertubuhan yang menjalankan aktiviti perlombongan petroleum dan gas asli).
2. Perlombongan ditakrifkan sebagai pengekstrakan, pembersihan dan pemanfaatan mineral-mineral semula jadi; berbentuk pepejal seperti batu arang dan bijih-bijih; cecair, seperti minyak mentah dan gas, seperti gas asli. Perlombongan termasuk lombong-lombong di bawah tanah dan lombong permukaan, kuari-kuari dan telaga-telaga dan semua kegiatan tambahan untuk pembersihan dan pemanfaatan bijih-bijih dan mineral-mineral mentah lain seperti pemecahan, penapisan, pembasuhan, pembersihan, pengelasan, pengilangan, pengapungan, peleburan, penggentelan, pengkacipan dan persiapan-persiapan lain yang diperlukan bagi menyediakan bahan-bahan ini untuk membolehkannya dipasarkan. Kegiatan perlombongan juga dikelaskan kepada kumpulan-kumpulan berdasarkan mineral utama yang dikeluarkan.
3. Sila laporkan semua aktiviti ekonomi yang dijalankan oleh pertubuhan ini yang meliputi mana-mana aktiviti yang dinyatakan di atas.
4. Soal selidik ini dihantar kepada pemajak lombong. Jika pemajak lombong mengusahakan lombong itu pada tahun rujukan, tanggungjawab mengemukakan maklumat-maklumat untuk soal selidik ini terletak kepada pemajak. Jika pemajak lombong bukan pengusaha, soal selidik hendaklah dilengkapkan oleh pengusaha lombong berkenaan.
5. Jika pertubuhan ini adalah ibu pejabat, sila laporkan semua maklumat dalam borang soal selidik ini. Jika pertubuhan ini adalah cawangan yang tidak mempunyai akaun yang berasingan dengan ibu pejabat, sila pastikan ibu pejabat melaporkan semua maklumat yang berkaitan dengan cawangan.

C. PANDUAN KHUSUS MENGISI SOAL SELIDIK

Soalan 1 : Maklumat Pengenalan

- 1.1. Sila berikan nombor pendaftaran syarikat / perniagaan jika berdaftar dengan Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) atau lain-lain nombor pendaftaran.
- 1.2. Sila nyatakan status pertubuhan samada pelesen atau operator atau kedua-duanya sekali.
- 1.3. Sila berikan tahun mula aktiviti pengekstrakan pasir. Tahun mula aktiviti pengekstrakan pasir merujuk kepada tahun pertubuhan menjalankan aktiviti berkenaan.
- 1.4. Sila laporkan tempoh operasi pertubuhan tuan. Tempoh operasi perlu meliputi **sekurang-kurangnya enam (6) bulan dalam tahun rujukan.**

Contoh :

(a) 1 Januari 2015 hingga 31 Disember 2015

Dari

Hari	
0	1

 /

Bulan	
0	1

 /

Tahun			
2	0	1	5

 hingga

Hari	
3	1

 /

Bulan	
1	2

 /

Tahun			
2	0	1	5

(b) 1 Julai 2015 hingga 30 Jun 2016

Dari

Hari	
0	1

 /

Bulan	
0	7

 /

Tahun			
2	0	1	5

 hingga

Hari	
3	0

 /

Bulan	
0	6

 /

Tahun			
2	0	1	6

(c) 1 Julai 2014 hingga 30 Jun 2015

Dari

Hari	
0	1

 /

Bulan	
0	7

 /

Tahun			
2	0	1	4

 hingga

Hari	
3	0

 /

Bulan	
0	6

 /

Tahun			
2	0	1	5

- 1.5. Sila nyatakan aktiviti utama pertubuhan tuan berdasarkan perkhidmatan utama yang diberikan.
- 1.6. Sila nyatakan alamat lombong jika berlainan dengan alamat yang diberikan di muka hadapan. Alamat lombong merujuk kepada alamat lokasi fizikal di mana lombong sebenar terletak. Jika lokasi sebenar terletak di luar kawasan bandar, sila berikan alamat atau lokasi dengan lengkap seperti kampung atau bandar yang berhampiran sekali dengannya. Pastikan poskod alamat lombong diisi di dalam kotak yang disediakan.
- 1.7. Sila tanda (X) dalam satu kotak sahaja.
Sila pastikan data yang dilapor dalam soal selidik ini hanya berkaitan dengan pertubuhan ini di mana lokasinya adalah sama seperti alamat yang diberikan di dalam Soalan 1.6.
- 1.8. Sila tanda (X) dalam satu kotak sahaja.
Pelaburan merujuk kepada pemegangan aset kewangan di luar negara oleh residen (individu, pertubuhan atau organisasi lain). Aset kewangan terdiri daripada pelaburan dalam anak syarikat atau syarikat bersekutu, sekuriti ekuiti, sekuriti hutang, bon, unit amanah, kredit perdagangan, pemberian pinjaman, deposit, pemberian pendahuluan dan aset lain.
- 1.9. Maklumat pendaftaran dan jenis pembekalan Cukai Barang dan Perkhidmatan (CBP)
  - (a) Sila tandakan (X) samada pertubuhan tuan berdaftar untuk Cukai Barang dan Perkhidmatan (CBP).
  - (b) Sila tandakan (X) jenis pembekalan bercukai yang dikenakan.
    - 1) **Pembekalan Berkadar Standard** adalah pembekalan berdasarkan barang dan perkhidmatan yang dikenakan CBP pada kadar standard.
    - 2) **Pembekalan Berkadar Sifar** adalah pembekalan bekal yang dikenakan CBP tertakluk kepada kadar sifar.

3) Pembekalan Dikecualikan adalah pembekalan tanpa cukai yang tidak tertakluk kepada CBP.

Nota:

Sekiranya pertubuhan tuan tidak berdaftar untuk CBP:-

- semua nilai yang dilaporkan adalah tidak termasuk CBP dan nilai CBP yang dibayar perlu dilaporkan di Soalan 9.36: (CBP pada pembelian bersih yang tidak boleh dituntut sebagai cukai input)
- Sekiranya nilai CBP tidak dapat diasingkan daripada penyata kewangan pertubuhan tuan, maka Soalan 9.36 tidak perlu diisi.

Soalan 2 : Taraf Sah Organisasi

2.1 Sila nyatakan jenis **taraf sah organisasi** dan tanda (X) dalam satu kotak sahaja.

a) Hak milik perseorangan

Merujuk kepada perniagaan yang dimiliki, dibiayai dan diuruskan oleh orang perseorangan iaitu pemilik berkenaan. Ianya dijalankan semata-mata untuk mendapatkan keuntungan. Pemilik mempunyai hak mutlak bagi setiap urusan perniagaan dan liabiliti perniagaan adalah tidak terhad.

b) Perkongsian

Merujuk kepada persetujuan bersama sekumpulan individu menjalankan perniagaan melalui kontrak yang telah dipersetujui berdasarkan sumbangan modal yang telah dinyatakan dalam perjanjian berkenaan bagi tujuan untuk mendapat keuntungan. Perniagaan tersebut diuruskan oleh mereka atau salah seorang daripada mereka yang bertindak mewakili semua pihak. Berdasarkan Akta Syarikat 1965, bilangan ahli bagi perniagaan perkongsian mestilah sekurang-kurangnya dua orang dan tidak melebihi had maksimum dua puluh orang. Liabiliti bagi perkongsian adalah tidak terhad.

c) Perkongsian liabiliti berhad

Merujuk kepada perniagaan entiti yang dikawal selia di bawah Akta Perkongsian Liabiliti Terhad 2012. Ia memberi perlindungan liabiliti terhad kepada rakan-rakan kongsinya sama seperti liabiliti terhad yang dinikmati oleh pemegang saham sesebuah syarikat. Ia juga memberi fleksibiliti peraturan perniagaan dalaman melalui pengaturan perkongsian yang serupa dengan sesebuah perkongsian konvensional.

d) Syarikat sendirian berhad

Merupakan syarikat persendirian perniagaan yang ditubuhkan bagi tujuan menjalankan perniagaan dengan matlamat untuk mencari keuntungan. Saham dipegang secara tertutup oleh pemegang-pemegang saham yang mempunyai kawalan terhadap operasi syarikat.

Ciri ciri:

- i. Dikawal dibawah Akta Syarikat 1965 dan merupakan entiti yang sah terpisah daripada pemilik.
- ii. Dimiliki oleh 2 -50 orang pemegang saham.
- iii. Pemilik Syarikat mempunyai liabiliti terhad. Pemilik/pemegang saham syarikat menyumbangkan modal Syarikat dianggota lembaga Pengarah sekurang-kurang 2 orang untuk mengetahui dasar dan matlamat Syarikat.
- iv. Pemegang saham yang memiliki 51% atau lebih daripada jumlah saham Syarikat berhak untuk mengawal Syarikat tersebut. Saham Syarikat boleh dijual beli tetapi tidak dilakukan di pasaran di pasaran terbuka.
- v. Penjualan mesti dengan persetujuan pemegang saham yang lain
- vi. Tidak disenaraikan di Bursa dan
- vii. Jangka hayat perniagaan adalah panjang dan boleh dikenali perkataan "Sendirian Berhad" (Sdn. Bhd.) pada akhir nama Syarikat.

e) Syarikat awam berhad

Syarikat awam berhad merupakan perniagaan yang ditubuhkan dengan tanggungan berhad, oleh sekurang-kurangnya dua orang untuk menjalankan perniagaan dengan tujuan untuk mencari keuntungan. Saham syarikat awam berhad ini dipegang secara terbuka dan bagi sesebuah syarikat yang disenaraikan di Bursa Malaysia, sahamnya boleh bertukar milik secara bebas.

Ciri ciri:

- i. Dikawal dibawah Akta Syarikat 1965 dan merupakan entiti yang sah terpisah daripada pemilik
- ii. Dimiliki oleh pemegang pemegang saham dan tiada had bagi pemilik saham berkenaan
- iii. Pengurusan dan kawalan syarikat adalah dibawah tanggungjawab lembaga pengarah yang dilantik oleh pemegang saham.
- iv. Disenaraikan di Bursa Malaysia

f) Syarikat koperasi

Koperasi adalah organisasi yang ditubuhkan untuk faedah bersama ahli dan didaftarkan di bawah Akta Koperasi 1993. Kumpulan wang yang ada adalah milik bersama untuk memenuhi keperluan ahli-ahlinya.

g) Perbadanan awam

Merujuk kepada badan khas yang ditubuhkan tujuan menjalankan kegiatan perniagaan. Terdiri daripada Badan Berkanun dan Badan Tidak Berkanun.

- i. Badan Berkanun ditubuhkan dibawah Akta Parlimen atau Enakmen Negeri dan dikawal selia secara langsung oleh menteri yang menggariskan dasar-dasar penting organisasi dan biasanya terlibat dalam pembangunan sosio-ekonomi negara (cth. MARA dan FELDA).
- ii. Badan Tidak Berkanun ditubuhkan di bawah Akta Syarikat 1965 dan Kerajaan mempunyai ekuiti dengan kawalan menteri secara tidak langsung. Menjalankan kegiatan bercirikan perniagaan bagi tujuan memperoleh keuntungan kepada kerajaan selain melaksanakan bidang sosio-ekonomi yang tidak mampu diceburi oleh sektor swasta (cth. Syarikat Bekalan Air Selangor Sdn Bhd (SYABAS)).

h) Pertubuhan persendirian yang tidak mencari keuntungan

Merujuk kepada syarikat tanpa saham yang ditubuhkan dengan tanggungan terhad. Kebanyakan syarikat ini terdiri daripada pertubuhan kebajikan, keagamaan, pendidikan, kesihatan, kebudayaan, rekreasi dan pertubuhan lain yang membekalkan perkhidmatan sosial dan komuniti kepada isi rumah. Ia memberikan perkhidmatan tersebut secara percuma atau pada harga yang tidak meliputi sepenuhnya kos perkhidmatan. Sebarang keuntungan yang diperolehi dilabur semula ke dalam pertubuhan berkenaan.

2.2 Sila tandakan (X) dalam kotak yang sesuai bagi yang menjawab sama ada 2.1 (a), (b), (c), atau (d) sahaja.

Pertubuhan milikan wanita merujuk kepada pertubuhan sekurang-kurangnya 51 peratus pemilikan ekuiti dipegang oleh wanita **ATAU** pemegang saham terbesar adalah wanita dan pertubuhan diuruskan oleh wanita **ATAU** Pengarah Urusan atau Ketua Pengarah Eksekutif adalah wanita yang memiliki sekurang-kurangnya 10 peratus ekuiti.

Soalan 3 : Dana Pemegang Saham Dan Struktur Hak Milik

3.1 Dana pemegang saham:

Dana pemegang saham merujuk kepada pelaburan melalui pembelian atau pemilikan pegangan dalam saham perniagaan bagi mendapatkan sebahagian daripada pendapatan dan aset syarikat-syarikat tersebut.

(a) Modal berbayar

Modal berbayar merupakan modal yang telah dikeluarkan oleh pemilik saham. Setiap syarikat hanya dibenarkan untuk mengeluarkan modal berbayar mengikut had maksimum modal yang dibenarkan yang didaftarkan di Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM).

- i. Bagi pertubuhan hak milik perseorangan, perkongsian atau perkongsian liabiliti berhad, merujuk kepada modal yang disumbangkan oleh pemilik perseorangan atau rakan kongsi
- ii. Bagi syarikat sendirian berhad atau syarikat awam berhad, merujuk kepada modal saham yang dibayar oleh syarikat
- iii. Bagi perbadanan awam, merujuk kepada modal yang dibayar oleh kerajaan Malaysia
- iv. Bagi koperasi, merujuk kepada saham yang dilanggan dan dibayar oleh anggota-anggota, dan / atau modal yuran

(b) Rizab

Rizab merupakan suatu simpanan khas yang diperuntukkan untuk sesuatu tujuan

- i. Bagi syarikat berhad, merujuk kepada rizab hasil iaitu keuntungan atau kerugian yang terkumpul yang akan diagihkan kepada pemegang saham sebagai dividen
- ii. Bagi pertubuhan hak milik perseorangan atau perkongsian, merujuk kepada baki dalam akaun keuntungan dan kerugian
- iii. Bagi koperasi, merujuk kepada keuntungan atau kerugian yang terkumpul dan dana rizab

3.2 Struktur Hak Milik

Sila berikan peratus (%) hak milik pertubuhan berdasarkan modal berbayar seperti pada **31 Disember 2015**.

Hak milik sesebuah pertubuhan dikelaskan mengikut taraf residen pemilik modal berbayar terbesar (lebih daripada 50%) dan bukannya mengikut taraf kewarganegaraan mereka.

(a) Dipegang secara langsung oleh residen Malaysia

i. Individu dan syarikat :

- Orang yang tinggal atau menetap di Malaysia bagi tempoh sekurang-kurangnya satu tahun; dan
- Syarikat atau institusi yang berada / beroperasi di Malaysia bagi tempoh sekurang-kurangnya satu tahun di mana kepentingan ekonominya berpusat di Malaysia. Satu unit institusi dikatakan mempunyai pusat kepentingan di wilayah ekonomi di sebuah negara apabila wujudnya lokasi seperti bangunan, tempat pengeluaran, atau premis lain di mana atau dari mana unit tersebut mengusahakan atau bercadang untuk terus mengusahakan, samada untuk tempoh selamalamanya atau tempoh yang panjang, di dalam aktiviti ekonomi dan dengan skala urusniaga yang signifikan.

ii. Agensi Kerajaan Persekutuan, Negeri & Tempatan dan Badan Berkanun

Merujuk kepada badan atau organisasi yang dimiliki oleh Kerajaan Persekutuan, Negeri atau Tempatan, contohnya:

- Khazanah Nasional Berhad
- Kumpulan Wang Simpanan Pekerja
- Bank Pertanian Malaysia Berhad (Agro Bank)
- Lembaga Pelabuhan Johor
- Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang
- Universiti-universiti Awam
- Malaysia Airport Berhad
- Majlis Amanah Rakyat (MARA)
- Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB)

(b) Dipegang secara langsung oleh bukan residen Malaysia

Bukan residen Malaysia merujuk kepada individu, syarikat atau institusi yang tinggal, atau berada/beroperasi di negara luar Malaysia.

Status residen perwakilan kerajaan asing, organisasi antarabangsa, pelajar asing dan pesakit asing, adalah seperti berikut:

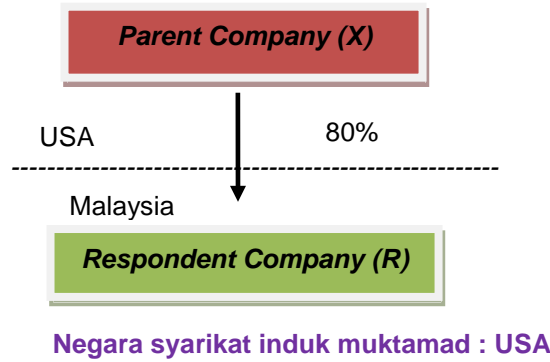
- perwakilan kerajaan asing (kedutaan, konsulat, pangkalan ketenteraan, kerajaan asing) di Malaysia dianggap sebagai pihak luar-wilayah dan, dengan itu dianggap sebagai bukan residen;
- perwakilan kerajaan Malaysia di luar negeri dianggap sebagai residen Malaysia;
- organisasi antarabangsa tidak dianggap sebagai residen bagi mana-mana ekonomi/negara; dan
- pelajar asing dan pesakit asing dianggap sebagai residen negara asal mereka.

3.3 Jika modal berbayar pertubuhan tuan dipegang melebihi 50 peratus oleh syarikat / individu di luar negara, secara langsung atau tidak langsung, sila nyatakan negara syarikat induk muktamad.

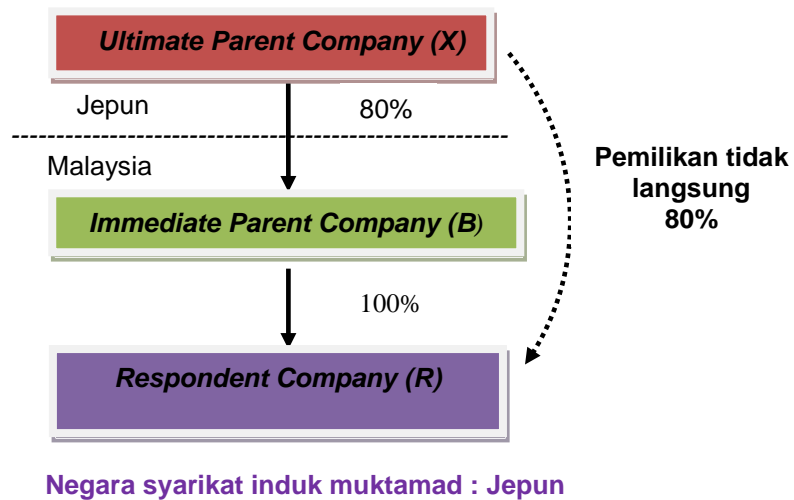
Syarikat induk muktamad merujuk kepada yang memiliki, secara langsung atau tidak langsung, kepentingan milikan ekuiti dalam pertubuhan ini (melebihi 50 peratus). Saham syarikat induk muktamad adalah tidak dimiliki secara majoriti oleh syarikat lain.

Negara merujuk kepada lokasi di mana syarikat induk muktamad menjalankan aktiviti ekonomi / perniagaan.

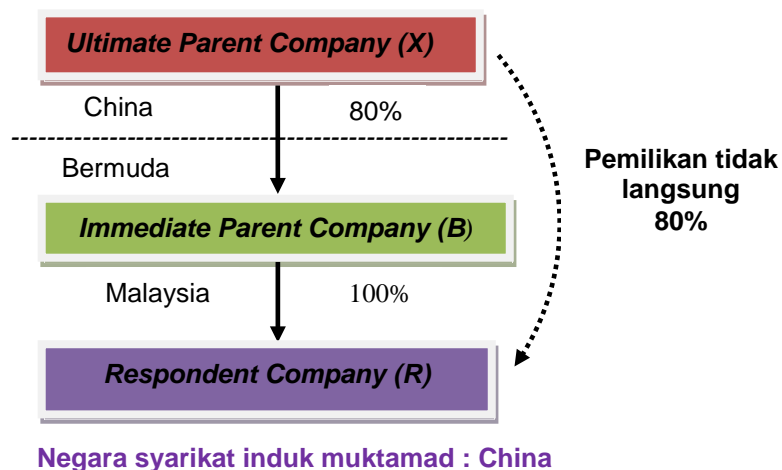
Contoh 1: Pemegangan secara langsung oleh syarikat induk di luar negara

Contoh 2: Pemegangan secara tidak langsung oleh syarikat induk muktamad di luar negara melalui pemegangan syarikat induk di Malaysia

Contoh 3: Pemegangan secara tidak langsung oleh syarikat induk muktamad di luar negara melalui pemegangan syarikat induk immediate di negara asing lain.

Soalan 4 : Perbelanjaan Modal dan Nilai Harta (Tidak termasuk CBP)

Perbelanjaan Modal merupakan jumlah perbelanjaan yang dikeluarkan bagi pembelian ataupun penggantian aset tetap sesebuah pertubuhan. **Bagi tujuan pelaporan, nilai yang perlu dimasukkan adalah nilai pembelian aset berkenaan tidak termasuk nilai CBP yang dibayar oleh pertubuhan.**

Nilai harta merupakan nilai aset bagi pegangan atau penggunaan entiti tersebut dalam satu tempoh masa. Nilai harta boleh dibezakan antara aset bukan kewangan dan aset kewangan. Bagi aset bukan kewangan, ia dibezakan antara aset pengeluaran dan aset bukan pengeluaran. Aset pengeluaran terdiri daripada struktur, jentera & kelengkapan dan aset lain.

- i. Maklumat yang dikehendaki dalam soalan ini adalah:
  - a. nilai inventori harta seperti pada **hari pertama** dan **hari terakhir** bagi tahun rujukan; dan
  - b. nilai transaksi harta pada tahun rujukan.
- ii. Nilai buku bersih pada awal tahun perlu direkodkan dalam **ruangan 01**, iaitu nilai setelah mengambil kira susut nilai pada tahun sebelum.
- iii. Nilai tambahan pada tahun rujukan termasuk semua pemilikan harta oleh pertubuhan sama ada pembelian baru, diperoleh daripada pertubuhan lain atau dikeluarkan oleh pekerja-pekerja sendiri. Pengubahsuaian dan pembaikan besar kepada harta yang masih ada yang memanjangkan lagi usia ekonomi biasa atau meninggikan lagi daya pengeluaran mereka, hendaklah dilaporkan. Pembaikan dan penyelenggaraan rutin semasa adalah **dikecualikan**.
- iv. Pemilikan daripada pertubuhan lain hendaklah dinilai pada kos penuh yang terlibat, iaitu pada harga serahan dicampur dengan kos pemasangan, termasuk sebarang bayaran dan cukai yang perlu (cth. duti setem dan kos pemindahan pemilikan), tetapi **tidak termasuk** kos pembiayaan.
- v. Harta yang diperoleh dengan percuma daripada pertubuhan lain di bawah hak milik yang sama, hendaklah dinilai seperti dibeli dari luar pertubuhan.
- vi. **Pembelian baru termasuk import (baru & terpakai)** meliputi perolehan harta baru termasuk pengubahsuaian atau harta terpakai yang diimport kerana ia merupakan harta baru diperoleh untuk ekonomi Malaysia. Ini merujuk harta tetap yang belum pernah digunakan di Malaysia, termasuk harta tetap yang diimport sama ada baru atau terpakai dalam **ruangan 02**.
- vii. **Pembelian aset terpakai Malaysia** merujuk kepada semua harta yang dahulunya digunakan dalam Malaysia termasuk semua harta yang telah dibaikpulih atau diubahsuai sebelum pemilikan hendaklah dianggap sebagai terpakai dalam **ruangan 03**.
- viii. **Membuat / membina sendiri** ke atas harta tetap yang dikeluarkan oleh pertubuhan ini untuk kegunaan sendiri, kos bagi semua kerja yang dijalankan pada tahun itu hendaklah direkodkan. Sebarang kos *overhead* yang diperuntukkan bagi kerja ini hendaklah dimasukkan dalam **ruangan 04**.

Urus niaga modal pada amnya hendaklah direkodkan apabila pemilikan diperoleh. Kebiasaannya ia hendaklah direkodkan serentak pada masa harta tersebut disiapkan sepenuhnya dan diserahkan untuk penyeliaan pertubuhan itu. Ini adalah merupakan asas merekod perbelanjaan bagi semua harta tetap **kecuali** bagi kerja-kerja binaan. Dalam kes pembinaan, nilai kerja pembinaan ialah nilai kerja yang dijalankan ke atas projek yang disempurnakan pada tahun rujukan, dicampur dengan nilai kerja yang masih dijalankan pada akhir tahun rujukan dan ditolak nilai kerja pada awal tahun rujukan.
- ix. **Nilai harta yang dijual atau ditamatkan penggunaannya** dalam tahun rujukan tanpa mengira keadaannya, hendaklah dilaporkan mengikut hasil sebenar yang diperoleh dalam **ruangan 05**.
- x. **Keuntungan / kerugian daripada jualan / penilaian semula harta** merujuk kepada sesuatu harta dijual melebihi / kurang daripada nilai buku bersih, maka keuntungan / kerugian daripada jualan harta diperoleh hendaklah dilaporkan dalam **ruangan 06**.

Dalam keadaan yang serupa, sesuatu harta boleh dinilai semula untuk mencerminkan harga pasaran semasa dan keuntungan / kerugian daripada penilaian semula harta diperoleh juga hendaklah dilaporkan dalam **ruangan 06**. Jika berlaku kerugian, angka hendaklah ditulis bermula dengan simbol (-).

xi. Susut nilai semasa merupakan kehilangan atau kejatuhan nilai bagi sesuatu harta disebabkan oleh haus dan lusuh, luput atau kejatuhan kekal dalam nilai pasaran (susut nilai yang dibenarkan untuk maksud cukai boleh diterima). Nilai yang dilaporkan dalam penyata akaun bagi tiap-tiap kelas harta tetap hendaklah dilaporkan dalam **ruangan 07** secara berasingan. Ini termasuk juga pelunasan (pengurangan nilai) tanah pajak. Jumlah susut nilai ini hendaklah sama dengan 9.30 Soalan 9.

xii. Nilai buku bersih akhir tahun rujukan dalam **ruangan 08** =

- + nilai buku bersih awal tahun
- + nilai harta yang diperolehi
- harta yang dijual atau dilupus
- +/- keuntungan / kerugian daripada jualan / penilaian semula harta
- susut nilai semasa

xiii. Pembayaran yang dilakukan bagi kegunaan mana-mana harta yang diambil atas dasar pajakan atau sewaan hendaklah dilaporkan dalam **ruangan 09**.

Jenis harta adalah ditakrifkan seperti berikut:-

4.1 Harta tetap

Harta tetap meliputi semua barang (tanah, bangunan, alat pengangkutan, peralatan teknologi maklumat, jentera dan sebagainya) sama ada baru atau terpakai yang mempunyai hayat produktif lebih daripada setahun dan ianya adalah bertujuan untuk digunakan oleh pertubuhan ini.

4.1.1 Tanah

Tanah termasuk nilai tapak tanah dengan tidak mengambil kira pembangunan dan struktur. Ia juga termasuk tanah tebus guna.

4.1.2 Bangunan dan binaan lain:

(a) Tempat kediaman yang mana pada keseluruhannya atau sebahagian besarnya terdiri daripada tempat kediaman.

(b) Bukan tempat kediaman adalah untuk kegunaan perindustrian, awam dan komersil cth. kilang, gudang, bangunan pejabat, stor, restoran, garaj, kedai, hospital, sekolah dan sebagainya.

(c) Binaan lain termasuk pembinaan atau pengubahsuaian jalan, landasan keretapi, parit, jambatan, pelabuhan, medan letak kereta, saluran paip dan sebagainya.

4.1.3 Pembangunan tanah

Termasuk nilai membersihkan, menyediakan tapak binaan serta membuat landskap tetapi tidak termasuk nilai tanah sebelum pembangunan dibuat. Ia termasuk juga pembelanjaan terhadap pembersihan dan tebus guna tanah, tidak kira sama ada ini akan memberi tambahan kepada keluasan tanah yang ada atau tidak. Contohnya tali air dan projek kawalan banjir, empangan dan benteng yang merupakan sebahagian daripada projek ini, membersihkan dan menanam semula di kawasan kayu balak dan hutan.

4.1.4 Alat pengangkutan

Merujuk kepada alat pengangkutan yang digunakan untuk pemindahan barangan atau orang ke destinasi bagi tujuan perniagaan.

4.1.5 Teknologi maklumat dan komunikasi

(a) Perkakasan komputer

Merujuk kepada semua perkakasan prosesan, penyimpanan, penghantaran data dan maklumat yang berkaitan dengan sistem komputer.

(b) Perisian komputer

Merujuk kepada perisian untuk pengoperasian sistem komputer sama ada dibangunkan sendiri, ditempah khas atau dibeli.

(c) Peralatan telekomunikasi

Merujuk kepada telefon mudah alih, *personal digital assistants (PDAs)*, piring satelit, peralatan pandang dengar (cth. radio, set televisyen) dan pemancar dan penerima televisyen / radio lain.

4.1.6 Jentera dan kelengkapan

Jentera dan kelengkapan termasuklah jentera penjana kuasa, mesin dan kelengkapan pejabat, jentera pertukangan logam, jentera pembinaan dan jentera industri lain, kren, *forklift* dan sebagainya, kontena tahan lama, peralatan dan perkakas yang digunakan oleh profesional dan jentera serta alat lain termasuk pengubahsuaian besar dan pembaikan terhadap jentera dan peralatan jenis ini.

4.1.7 Perabot dan pemasangan

Perabot dan pemasangan meliputi semua perkakasan yang diperlukan bagi menghias dan melengkapkan sesebuah bangunan contoh kerusi, meja, permaidani dan sebagainya.

4.1.8 Mencarigali Mineral

Mencarigali mineral dijalankan untuk menemui lapisan baru mineral (bijih timah, emas, perak, tembaga, bauksit, dan lain-lain), atau bahan pembakar (minyak mentah, gas asli, batu arang, dan lain-lain) yang boleh dieksploitasikan secara komersial. Mencarigali boleh dijalankan oleh enterpris yang terlibat dalam perlombongan atau pengekstrakan bahan pembakar atas akaun sendiri. Secara alternatif, mencarigali mungkin dijalankan oleh enterpris yang khusus untuk tujuan sendiri atau untuk mendapat bayaran.

Perbelanjaan yang ditanggung pada tahun rujukan, sama ada dijalankan atas akaun sendiri atau tidak, adalah dianggap sebagai perbelanjaan kepada pemerolehan harta tetap tak ketara dan kerana itu dimasukkan dalam pembentukan modal tetap enterpris. Perbelanjaan berikut dimasukkan dalam perkara ini:

- (i) Kos sebenar penggerudian dan pengorekan ujian;
- (ii) Kos yang ditanggung untuk menjalankan ujian (contoh, kos survei udara atau survei lain, kos pengangkutan, dan sebagainya)
- (iii) Nilai sumber yang diperuntukkan untuk mencarigali pada tahun rujukan.

4.2 Harta-harta lain merujuk kepada harta tak ketara yang meliputi paten, muhibah dan sebagainya.

4.2.1 Paten merujuk kepada hak eksklusif kepada pemiliknya untuk membuat ciptaan mekanikal yang berkuasa untuk beberapa tahun. Paten direkodkan pada kos.

4.2.2 Muhibah wujud daripada nama baik sesebuah syarikat dan kesetiaan pelanggan yang diperoleh. Apabila sesuatu perniagaan dibeli dengan harga melebihi nilai bersih harta, maka lebihan ini dianggap sebagai muhibah.

4.2.3 Kerja dalam pelaksanaan mengikut jenis pelaksanaan

Merujuk kepada harta (cth. bangunan, jentera & kelengkapan dan lain-lain) separuh siap dan masih belum dimodalkan. Sebagai contoh, jika syarikat sedang membina aset seperti bangunan yang akan digunakan dalam pengeluaran, dan aset itu hanya separuh siap, jumlah yang dibelanjakan akan direkodkan sebagai kerja dalam kemajuan.

4.3 Lain-lain

Meliputi harta lain / perbelanjaan modal, sekiranya ada, yang mungkin tidak dapat kelaskan di atas seperti barangan antik dan lukisan. **Semua harta kewangan seperti wang tunai, penghutang dan stok (saham) dikecualikan.**

4.4 Jumlah

Sila jumlahkan **4.1, 4.2 dan 4.3.**

4.5 Kerja dalam pelaksanaan (terperinci)

Perincian perbelanjaan semasa kerja dalam pelaksanaan bagi tempoh rujukan mengikut jenis iaitu seperti bangunan kediaman, bangunan bukan kediaman, lain-lain pembinaan, jentera dan kelengkapan dan lain-lain.

Soalan 5 : Pekerja dan Gaji & Upah

A. Takrif am

Soalan ini dibahagikan kepada dua bahagian, iaitu **Soalan 5A (PEKERJA LELAKI)** dan **Soalan 5B (PEKERJA PEREMPUAN)**. Sila lengkapkan butir-butir pekerja tuan seperti takrif berikut:

i. Jumlah pekerja (ruangan 31 dan 32)

Sila laporkan semua bilangan pekerja pertubuhan ini mengikut kategori dan kewarganegaraan dalam ruangan **31** dan **32** pada **Disember 2015** atau pada **tempoh gaji terakhir** dalam tahun rujukan. Bilangan yang dilaporkan hendaklah termasuk pekerja yang sedang bercuti jangka pendek seperti cuti sakit atau cuti rehat. Pengarah syarikat korporat yang diberi bayaran hanya semata-mata kerana kehadiran mereka dalam Mesyuarat Lembaga Pengarah, pekerja yang diberi cuti yang tempohnya tidak ditentukan, bercuti kerana perkhidmatan tentera atau telah pencen hendaklah **dikecualikan**.

ii. Gaji & upah tahunan (ruangan 18)

Sila laporkan semua pembayaran (gaji, upah, bonus, komisen, bayaran lebih masa dan elaun tunai termasuk belanja sara hidup, perumahan, kereta, makanan dan sebagainya) yang dibuat sepanjang tahun rujukan meliputi semua pekerja bergaji dalam setiap kategori. **Bagi semua pekerja yang diambil secara langsung**, laporkan jumlah bayaran yang dibuat, sebelum ditolak cukai pendapatan dan caruman pekerja kepada Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) / Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO) / kumpulan wang simpanan lain / kumpulan wang persaraan. Caruman majikan kepada kumpulan wang seperti yang dinyatakan di atas hendaklah **dikecualikan**.

iii. Bilangan pekerja yang dibekalkan oleh pertubuhan lain (ruangan 51)

Merujuk kepada bilangan pekerja yang bekerja di pertubuhan ini pada Disember 2015 tetapi gaji dan upah dibayar oleh pertubuhan yang membekalkan. Bayaran kepada pertubuhan yang membekalkan pekerja tersebut perlu dilaporkan di **Soalan 9.7 di muka surat 13**.

B. Takrif kategori pekerja

5.1 Pemilik yang bekerja dan rakan niaga yang aktif

Termasuk semua pemilik perseorangan dan rakan niaga (sambilan atau sepenuh masa) yang bekerja dengan aktifnya di dalam pertubuhan ini. Rakan niaga dan ahli keluarga pemilik yang tidak aktif adalah **dikecualikan**, melainkan mereka yang mengambil bahagian dalam mengawal dan menguruskan perniagaan ini. Kategori ini tidak berkaitan dengan syarikat berhad atau perbadanan awam, yang mana hak miliknya adalah ditentukan mengikut pegangan ekuiti.

5.2 Pekerja keluarga tidak bergaji

Termasuk semua ahli (sepenuh masa atau sambilan) bagi mana-mana pemilik pertubuhan yang mana pada tempoh tertentu bekerja sekurang-kurangnya satu pertiga daripada waktu kerja biasa tetapi tidak menerima bayaran, sama ada dengan wang tunai atau mata benda, untuk kerja yang dilakukan. Pekerja ini sememangnya mendapat makanan, tempat tinggal dan bantuan lain sebagai sebahagian daripada isi rumah pemilik ini sama ada mereka bekerja atau tidak di pertubuhan tersebut.

Walau bagaimanapun, jika gaji tetap atau elaun diterima oleh pekerja keluarga dan mereka mencarum kepada KWSP atau kumpulan wang persaraan lain, mereka hendaklah dianggap sebagai pekerja bergaji, iaitu hendaklah dilaporkan pada perkara 5.3 dan 5.4 di Soalan 5A dan 5B selaras dengan takrif pekerja sepenuh masa atau sambilan di atas.

Kategori pekerja keluarga tidak bergaji ini tidak berkaitan dengan syarikat berhad atau perbadanan awam yang mana hak milik adalah mengikut pegangan ekuiti.

5.3 Pekerja bergaji (sepenuh masa)

Pekerja sepenuh masa merujuk kepada mereka yang biasanya bekerja untuk sekurang-kurangnya **6 jam sehari dan 20 hari sebulan**. Mereka yang bekerja di luar, yang mana gaji dan perkhidmatannya di bawah kawalan pertubuhan itu, seperti wakil jualan, wakil kejuruteraan dan kakitangan penyelenggaraan dan pembaikan hendaklah dimasukkan, jika ada. Termasuk juga dalam kumpulan ini ialah pengurus dan pengarah pertubuhan korporat yang bergaji kecuali jika mereka hanya menerima pembayaran semata-mata kerana hadir dalam mesyuarat Lembaga Pengarah. Semua pekerja di atas hendaklah dilaporkan mengikut kategori pekerja seperti takrifan di bawah:

5.3.1 Pengurus ditakrifkan sebagai mereka yang membuat keputusan dan mengambil bahagian dalam penentuan dasar organisasi, merancang, menyusun dan mengarah dalam penafsiran dan pelaksanaan dasar. Mereka bertanggungjawab kepada keseluruhan organisasi atau untuk satu atau

lebih jabatan di dalam sesebuah organisasi biasanya dalam lingkungan garis panduan yang ditetapkan oleh lembaga pengarah atau badan pentadbiran di mana mereka ini perlu bertanggungjawab terhadap operasi yang dijalankan dan hasil yang diperolehi. Cth. Pengurus syarikat.

5.3.2 Profesional

5.3.2.1 Profesional

Profesional meningkatkan ilmu pengetahuan sedia ada, mengaplikasikan konsep dan teori sains atau artistik, mengajar tentang perkara tersebut dengan cara bersistematik, atau terlibat dalam apa-apa gabungan daripada ketiga-tiga aktiviti ini. Cth. Eksekutif Pentadbiran.

5.3.2.2 Penyelidik

Merujuk khusus kepada Jawatan Penyelidik. Penyelidik menjalankan penyelidikan, menambah baik bahan serta produk dan proses industri atau membangunkan konsep, teori dan kaedah operasi, dan mengaplikasikan ilmu saintifik berdasarkan penyiasatan yang sistematik dan tersusun.

Sebagai contoh, seseorang yang berjawatan jurutera dan menjalankan tugas penyelidikan tidak diklasifikasikan sebagai penyelidik.

5.3.3 Juruteknik dan Profesional Bersekutu

Juruteknik dan Profesional Bersekutu biasanya melakukan tugas teknikal dan tugas yang berkaitan dengan penyelidikan dan pengaplikasian konsep sains atau seni dan kaedah operasi, dan peraturan perniagaan serta mengajar di suatu peringkat pendidikan tertentu. Cth. Juruteknik kenderaan bermotor.

5.3.4 Pekerja Sokongan Perkeranian

Pekerja dalam kumpulan Perkeranian antara lain menjalankan kerja-kerja menyusun dan menyelenggara rekod kewangan dan kegiatan perniagaan lain termasuk pengendalian wang bagi pihak pertubuhan dan pelanggannya, mencatat perkara lisan atau menulis dengan trengkas, menaip dan cara-cara lain. Cth. kerani, kerani akaun, jurutaip, jurutrengkas, penyambut tetamu, setiausaha dan kerani stor.

5.3.5 Pekerja Perkhidmatan dan Jualan

Pekerja Perkhidmatan dan Jualan menyediakan perkhidmatan peribadi berkaitan dengan perjalanan, pengemasan, katering, penjagaan diri, atau perlindungan dari kebakaran dan undang-undang yang berkaitan, atau menunjuk cara dan menjual barangan di kedai borong atau runcit dan pertubuhan seumpamanya termasuk di gerai dan pasar. Cth. juruwang, kerani jualan tiket dan pengawal keselamatan.

5.3.6 Pekerja Kemahiran dan Pekerja Pertukangan Khas yang berkaitan

Pekerja Kemahiran dan Pekerja Pertukangan Khas yang berkaitan mengaplikasikan pengetahuan dan kemahiran khusus dalam bidang perlombongan dan pembinaan, penempaan logam, dan mendirikan struktur logam; membuat, melaraskan, menyelenggara dan membaiki pulih jentera, kelengkapan atau peralatan; menjalankan kerja percetakan; dan mengeluarkan atau memproses barang makanan, tekstil atau kayu, logam dan barangan lain termasuk barang kraftangan.

Kerja tersebut dijalankan dengan tangan atau peralatan yang menggunakan tangan dan peralatan lain yang digunakan untuk mengurangkan penggunaan tenaga fizikal serta masa yang diperlukan untuk tugas tertentu, dan juga untuk meningkatkan kualiti produk. Tugas itu memerlukan pemahaman dalam semua peringkat proses Pengeluaran, bahan dan peralatan yang digunakan, serta jenis dan tujuan produk akhir.

5.3.7 Operator Mesin dan Loji, dan Pemasang

Operator Mesin dan Loji, dan Pemasang mengendalikan dan mengawasi jentera dan kelengkapan perindustrian dan pertanian; memandu dan mengendalikan kereta api, kenderaan bermotor, jentera dan kelengkapan bergerak; atau memasang bahagian komponen produk mengikut spesifikasi dan prosedur yang ketat.

Kerja tersebut biasanya memerlukan pengalaman dan pemahaman berkaitan jentera dan kelengkapan perindustrian dan pertanian, serta kebolehan mengawal operasi yang menggunakan mesin, dan menyesuaikan diri dengan pembaharuan teknologi.

5.3.8 Pekerja Asas

Pekerja Asas menjalankan tugas yang mudah, rutin dan tidak sistematik yang biasanya memerlukan penggunaan perkakas tangan atau dengan sokongan mesin yang mudah, dan memerlukan tenaga fizikal yang banyak. Cth. Pekerja am.

5.3.9 Jumlah pekerja bergaji (sepanjang masa)

Sila jumlahkan 5.3.1 hingga 5.3.8

5.4 Pekerja bergaji (sambilan)

Merujuk kepada mereka yang bekerja kurang daripada 6 jam sehari dan / atau kurang daripada 20 hari sebulan dan menerima gaji.

5.5 Jumlah

Sila jumlahkan 5.1, 5.2, 5.3.9 dan 5.4

Soalan 6 : Bilangan Pekerja Mengikut Kelulusan

Pelaporan bagi kelulusan pekerja dipecahkan kepada bidang Akademik dan Teknikal/Kemahiran dan dikelaskan 7 kategori utama :

6.1 Pascasiswazah

Merujuk kepada semua peringkat Sarjana dan Doktor Falsafah yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi (dalam / luar negeri).

6.2 Ijazah Sarjana Muda / Diploma Lanjutan atau yang setaraf

a) Akademik

Merujuk kepada semua peringkat ijazah pertama yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi (dalam / luar negeri). Kelayakan-kelayakan diploma lanjutan atau profesional **yang diiktiraf setaraf atau lebih tinggi daripada ijazah** juga diambil kira seperti ACCA, CIMA (perakaunan), LLB (undang-undang), ICOSA (Kesetiausahaan) dan sebagainya.

b) Teknikal dan Vokasional

Merujuk kepada semua peringkat ijazah pertama yang diperoleh daripada Rangkaian Universiti-Universiti Teknikal Malaysia (MTUN) iaitu Universiti Malaysia Perlis (UniMAP), Universiti Teknikal Malaysia Melaka (UTeM), Universiti Tun Hussein Onn Malaysia (UTHM) dan Universiti Malaysia Pahang (UMP).

6.3 Diploma

(a) Akademik

Merujuk kepada diploma yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi, politeknik atau kolej (dalam / luar negeri) **yang tidak diiktiraf sebagai ijazah**.

(b) Teknikal dan Vokasional (TVET)

Merujuk kepada diploma yang diperoleh daripada institusi pengajian tinggi, politeknik atau kolej (dalam / luar negeri) yang tidak diiktiraf sebagai ijazah yang mengkhusus kepada program Teknikal dan Kemahiran (TVET).

6.4 STPM atau yang setaraf

Merujuk kepada kelayakan STPM / STP / HSC / GCE 'A' Level atau lulus peperiksaan matrikulasi yang dikendalikan oleh mana-mana universiti yang diiktiraf.

6.5 Sijil

(a) Akademik

Merujuk kepada kelayakan sijil yang dikeluarkan oleh Kolej Komuniti, Politeknik dan Kolej Swasta yang mengkhusus kepada akademik.

(b) Sijil Kemahiran Malaysia (TVET)

i. Sijil Kemahiran Tahap 3

Merujuk kepada kelayakan sijil yang diperakukan oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran. Berketerampilan melakukan pelbagai aktiviti kerja. Mempunyai tanggungjawab dan disamping mengawal dan memberi panduan kepada yang lain. Diiktiraf sebagai Pekerja Mahir.

ii. Sijil Kemahiran Tahap 1&2

Merujuk kepada kelayakan sijil yang diperakukan oleh Jabatan Pembangunan Kemahiran. Diiktiraf sebagai Pekerja Separa Mahir.

iii. Sijil Kemahiran Lain

Merujuk kepada kelayakan Sijil yang dikeluarkan oleh Kolej Komuniti, Politeknik, Institut Latihan Perindustrian, Institut Kemahiran Belia Negara, dan Kolej Swasta yang mengkhusus kepada program Teknikal dan Kemahiran (TVET).

6.6 SPM / SPM(V) atau yang setaraf

Merujuk kepada kelayakan SPM / SPM(V) / MCE atau peperiksaan setaraf dengannya seperti GCE 'O' Level.

6.7 Di bawah taraf kelulusan SPM / SPM(V)

Merujuk kepada kelayakan seperti PMR / SRP / LCE, tamat sekolah rendah atau di bawah taraf kelulusan yang dinyatakan.

6.8 Jumlah

Sila jumlahkan **6.1 hingga 6.7**.

Jumlah yang dilaporkan ini mestilah sama dengan angka yang dilaporkan di Soalan 5A (Lelaki) dan 5B (Perempuan) tidak termasuk pekerja yang dibekalkan oleh pertubuhan lain.

Soalan 7 : Jam Bekerja Lebih Masa Pada Tahun Rujukan

7.1 Bilangan pekerja dalam setiap syif

Merujuk kepada bilangan pekerja dalam setiap syif.

7.2 Jumlah hari bekerja pada tahun rujukan

Merujuk kepada jumlah hari bekerja sebenar pertubuhan ini beroperasi pada tahun rujukan.

7.3 Jumlah jam bekerja dalam setiap syif

Merujuk kepada jumlah jam pekerja bagi setiap syif.

7.4 Jumlah jam pekerja bekerja

Merujuk kepada **(7.1 x 7.2 x 7.3)**.

7.5 Jumlah jam pekerja bekerja lebih masa dalam tahun

Merujuk kepada jumlah jam bekerja di luar waktu bekerja biasa pertubuhan ini.

7.6 Jumlah jam pekerja bekerja dalam tahun

Merujuk kepada jumlah **(7.4 dan 7.5)**.

7.7 Upah yang dibayar untuk pekerjaan lebih masa dalam tahun rujukan

Merujuk kepada jumlah gaji dan upah yang dibayar bagi pekerjaan yang dilakukan di luar waktu bekerja biasa (jam) pertubuhan ini.

Soalan 8 : Perolehan / Pendapatan (Tidak termasuk CBP)

Data yang dilaporkan dalam Soalan ini mestilah berasaskan kepada Penyata Perdagangan, Untung & Rugi dan dokumen sokongan lain bagi tahun rujukan **2015**. **Bagi tujuan pelaporan, nilai perolehan / pendapatan yang dilaporkan tidak termasuk CBP**. Sila berikan nilai anggaran yang terbaik sekiranya akaun belum dimuktamadkan atau tiada.

8.1. Jualan pasir

Ia merujuk kepada jualan yang dilakukan dalam tahun rujukan bagi mineral yang dikeluarkan oleh pertubuhan ini. Jualan berlaku apabila penyerahan atau kawalan barangan bertukar daripada pertubuhan ini kepada pembeli. Hanya jualan mineral yang dikeluarkan oleh pertubuhan tuan perlu dilaporkan. Mineral yang dibeli untuk dijual semula tanpa proses tambahan tidak perlu diambil kira. Mineral yang dipindahkan kepada pertubuhan lain di bawah milik yang sama dengan pertubuhan tuan hendaklah dimasukkan.

Penilaian jualan mineral adalah nilai jualan kasar yang diinvois kepada pelanggan, tolak diskaun dan rebet, dan elaun ke atas pemulangan barangan yang dibenarkan kepada pelanggan.

8.1.1 Merujuk kepada peratus bagi eksport berdasarkan jumlah nilai jualan pada tahun rujukan.

8.1.2 Pengangkutan keluar dengan menggunakan kenderaan sendiri

Bayaran yang diterima daripada pembeli untuk kegunaan kenderaan pengangkutan sendiri seperti lori, van, kapal dsb, untuk mengangkut mineral kepada pembeli.

8.1.3 Pengangkutan keluar dengan pembelian perkhidmatan pengangkutan daripada pertubuhan lain

Ia merujuk kepada bayaran perkhidmatan pengangkutan yang diterima daripada pembeli bagi pihak syarikat pengangkutan lain untuk perkhidmatan pengangkutan barangan yang disediakan oleh syarikat ini kepada pembeli.

8.1.4 Bayaran royalti kepada kerajaan (contohnya bayaran doket)

Bayaran royalti adalah yang dikenakan oleh Pejabat Tanah dan Galian kepada tuan tanah apabila tuan tanah atau pengusaha lombong mengeluarkan mineral daripada tanah.

8.1.5 Cukai produk / komoditi

Sesuatu cukai ke atas satu produk / komoditi ialah suatu cukai yang perlu dibayar bagi satu unit barangan atau perkhidmatan berkenaan. Cukai itu boleh dalam nilai mata wang yang tertentu untuk satu unit barangan atau perkhidmatan, atau ia boleh dikira ad valorem (mengikut nilai) sebagai suatu peratus pada harga seunit atau nilai barangan dan perkhidmatan yang diurus niaga. Sesuatu cukai ke atas produk / komoditi biasanya menjadi perlu dibayar apabila ia telah dikeluarkan, dijual atau diimport, tetapi ia mungkin juga menjadi perlu dibayar dalam keadaan lain, seperti apabila sesuatu barangan dieksport, dipajak, dipindah, dihantar atau digunakan untuk penggunaan sendiri atau pembentukan modal sendiri. Contoh cukai produk / komoditi ialah cukai eksport, duti eksais, cukai jualan, dan sebagainya.

8.1.6 Komisen yang diterima daripada perkhidmatan pengangkutan

Komisen yang diterima oleh pertubuhan lombong daripada syarikat pengangkutan (seperti syarikat pengangkutan lori) yang membekalkan perkhidmatan pengangkutan kepada pembeli. Ini adalah kerana pertubuhan lombong memperkenalkan perniagaan pengangkutan barangan kepada syarikat pengangkutan lori.

8.1.7 Komisen yang dibayar kepada agen (contohnya untuk menyediakan perkhidmatan pengangkutan / jualan)

Komisen yang dibayar oleh pertubuhan lombong kepada agen yang mengaturkan perkhidmatan pengangkutan dan / atau mendapat jualan produk kuari.

8.1.8 Nilai di lombong

Penilaian pada nilai di lombong hendaklah berdasarkan kepada nilai pasaran mineral tolak diskaun dan rebet, yang dikenakan kepada pelanggan dan tolak semua perbelanjaan pengagihan yang sebenarnya dibayar seperti (a) bayaran untuk memulangkan balik barangan atau bungkusan lain dan hal-hal lain yang dibenarkan kepada pelanggan; (b) bayaran untuk pengangkutan keluar yang dibayar kepada pertubuhan lain contohnya, kos pengangkutan, premium insurans, bayaran untuk penyimpanan, dan sebagainya; (c) komisen kepada wakil-wakil penjual, dsb dan (d) bayaran-bayaran lain seperti duti eksais, cukai jualan, duti eksport dan bayaran-bayaran lain yang dibayar oleh lombong kepada kerajaan.

8.2 Jualan daripada bahan sampingan lain seperti tanah liat

Sila beri butiran jenis bahan sampingan lain seperti tanah liat yang dijual. Penilaian jualan adalah nilai kasar yang diinvois kepada pelanggan, tolak diskaun dan rebet, dan elaun ke atas pemulangan barangan yang dibenarkan kepada pelanggan.

8.3 Jualan daripada produk yang dibuat / proses / pemasangan

Ia merujuk kepada jualan barang yang dilakukan dalam tahun rujukan, sama ada yang telah dibuat oleh sesebuah pertubuhan, pada tahun rujukan atau tahun sebelumnya. Jualan perlu berkait kepada tahun yang mana kawalannya telah diserahkan oleh sesebuah pertubuhan kepada pembeli. Hanya jualan barang yang dibuat / diproses / dipasang daripada bahan mentah sendiri atau dibeli perlu dilaporkan. Barang yang dibeli dan dijual semula tanpa proses dalam kilang tidak perlu diambil kira. Produk yang

dibuat dan dipindahkan kepada pertubuhan lain di bawah milik yang sama dengan pertubuhan tuan hendaklah dimasukkan.

Penilaian kepada barang jualan hendaklah mengikut nilai harga di pertubuhan yang dikenakan kepada pelanggan. Penilaian hendaklah memasukkan semua bayaran duti dan cukai yang dikenakan ke atas produk-produk semasa barang ini dikeluarkan daripada pertubuhan ini. Subsidi yang diterima perlu dikecualikan. Rebet, diskaun dan elaun ke atas pemulangan barang yang dibenarkan kepada pelanggan perlu ditolakkan.

8.4 Nilai kerja pembinaan yang dibuat

Jumlah nilai kerja pembinaan adalah termasuk kerja pembinaan baru, pembaikan besar, pemuliharaan, pengubahan dan pembaikan serta penyelenggaraan semasa yang telah dijalankan pada tahun itu untuk pemilik / pelabur projek. Pembinaan terhadap unit sendiri dengan menggunakan akaun dan tenaga buruh unit tersebut untuk dijadikan sebagai modal harta tetap hendaklah **dikecualikan**, contohnya tempat penginapan sementara yang dibina untuk pekerja binaan.

8.5 Nilai jualan (daripada barang / bahan yang dibeli untuk dijual semula tanpa melalui proses selanjutnya)

Sila laporkan nilai jualan bagi semua barang yang dijual dalam keadaan yang sama seperti dibeli tanpa melalui proses selanjutnya sama ada jualan semula itu adalah jualan borong atau jualan runcit.

8.6 Pendapatan daripada Perkhidmatan Perindustrian (Pembuatan, Perlombongan dan Pengkuarian Batu) yang diberikan

Perkara ini meliputi semua pendapatan yang diperolehi oleh pertubuhan tuan bagi perkhidmatan-perkhidmatan yang diberikan kepada pertubuhan-pertubuhan lain di sektor pembuatan, perlombongan dan penggalian batu pada tahun rujukan.

8.6.1 Bayaran prosesan yang diterima bagi kerja memproses yang dibuat untuk pertubuhan lain yang menggunakan bahan mereka sendiri

Ia merujuk kepada bayaran yang diterima oleh pertubuhan ini untuk kerja kontrak dan yang ditugaskan oleh pertubuhan lain yang menggunakan bahan mereka sendiri pada tahun rujukan. Kerja-kerja kontrak dan yang ditugaskan terdiri daripada kerja memproses, mengubah atau memasang bahan yang dibekalkan oleh unit yang memesan kerja itu.

8.6.2 Pendapatan daripada kerja membaiki dan menyelenggarakan jentera dan kelengkapan pertubuhan lain

Perkara ini meliputi semua pendapatan yang diperolehi daripada kerja-kerja membaiki, menyelenggara dan memasang jentera dan kelengkapan pertubuhan lain. Harga invoice hendaklah termasuk, selain daripada kos pekerja dan overhead, bayaran untuk bahan yang dibekalkan oleh pertubuhan ini semasa menjalankan kerja-kerjanya.

8.7 Pendapatan daripada perkhidmatan-perkhidmatan yang dibekalkan oleh pertubuhan ini

Perkara ini meliputi semua pendapatan yang diperolehi oleh pertubuhan tuan bagi perkhidmatan yang diberikan kepada pertubuhan-pertubuhan lain di sektor bukan pembuatan, pembinaan, perlombongan dan penggalian batu pada tahun rujukan. Di dalam keadaan di mana terdapat pendapatan-pendapatan perkhidmatan tertentu yang diterima oleh pertubuhan tuan tidak boleh dikelaskan di bawah perkara 8.7.1 hingga 8.7.3, sila laporkan di bawah perkara 8.7.4. Walau bagaimanapun, tuan dikehendaki memberikan keterangan lengkap mengenai perkara tersebut

8.7.1 Komisen dan brokeraj yang diterima (selain daripada yang dilaporkan dalam perkara 8.1.5)

Komisen dan brokeraj yang diterima oleh pertubuhan tuan sebagai upah menjual barang / perkhidmatan pertubuhan lain, selain daripada yang dilaporkan dalam perkara 8.1.5.

8.7.2 Tambang pengangkutan barangan selain daripada mineral dengan menggunakan kenderaan sendiri yang dilaporkan dalam perkara 8.1.1

Bayaran yang diterima daripada pembeli untuk kegunaan kenderaan pengangkutan sendiri seperti lori, van, kapal dan sebagainya, untuk mengangkut produk / keluaran seperti pasir dan tanah liat kepada pembeli.

8.7.3 Bayaran pengurusan yang diterima

Ia merujuk kepada bayaran yang diterima oleh pertubuhan tuan untuk mengurus sesuatu aktiviti / projek pertubuhan lain.

8.7.4 Pendapatan daripada semua perkhidmatan lain yang diberi (nyatakan)

Sama seperti yang dijelaskan di perkara 8.7. Sila beri butiran jenis perkhidmatan yang tidak dapat dikelaskan dalam perkara 8.7.1 hingga 8.7.3.

8.8 Pendapatan daripada sewaan

Apa-apa nilai pendapatan yang diterima daripada hasil sewaan yang disenaraikan daripada perkara 8.8.1 hingga 8.8.4 hendaklah dimasukkan ke dalam kotak yang berkaitan.

8.9 (a) Pendapatan bukan operasi

Merujuk kepada pendapatan daripada faedah, dividen, pendapatan daripada pelaburan lain, keuntungan daripada urus niaga lain (sebelum cukai), seperti keuntungan daripada jualan harta modal, urus niaga pertukaran asing, penilaian semula harta tetap modal dan stok, pemulihan hutang lapuk dan tuntutan dan pampasan yang diterima.

(b) Royalti, hakcipta, pelesenan dan yuran francais

Merujuk kepada pendapatan yang diperoleh daripada bayaran royalti, hakcipta, pelesenan dan yuran francais yang diterima.

(c) Pindahan wang, hadiah, bantuan geran / subsidi yang diterima

Merujuk kepada pendapatan yang diperoleh daripada pindahan wang, hadiah, bantuan geran / subsidi yang diterima sama ada daripada :

- (i) Kerajaan / Badan Berkanun
- (ii) Organisasi bukan kerajaan / tajaan korporat

8.10 Tenaga elektrik yang dijual kepada pertubuhan lain

Jika sesebuah pertubuhan telah menjanakan tenaga elektrik bagi kegunaannya sendiri dan juga untuk jualan kepada pertubuhan lain/perseorangan, nilai jualan tenaga elektrik yang dijual pada tahun rujukan mestilah dilaporkan di sini.

8.11 Pendapatan daripada bayaran royalti yang diterima ke atas tanah sendiri

Bayaran royalti adalah bayaran yang dibayar oleh pengusaha lombong kepada tuan tanah, sama ada orang perseorangan atau pertubuhan bukan kerajaan bagi hasil mineral yang dikeluarkan. Bayaran royalti ini dibayar mengikut sesuatu perjanjian yang dipersetujui di antara tuan tanah lombong yang memajak daripada kerajaan, dengan pengusaha lombong. Perkara ini merujuk kepada bayaran royalti yang diterima daripada pertubuhan atau individu lain kepada pertubuhan tuan.

8.12 Lain-lain pendapatan

Sila laporkan butiran jenis lain-lain pendapatan yang tidak boleh dikelaskan dalam mana-mana perkara 8.1 hingga 8.11.

8.13 Jumlah perolehan / pendapatan

Sila jumlahkan **8.1 hingga 8.12**.

8.14 Penerimaan lain

8.14.1 Pindahan modal yang diterima

Merujuk kepada transaksi di mana sebuah institusi memindahkan harta kewangan atau harta tetap kepada institusi lain tanpa membayar semula sama ada berbentuk barangan, perkhidmatan atau harta daripada pihak pemberi.

8.14.2 Pendapatan daripada bayaran sewa-beli pajakan kewangan yang diterima

Sesuatu pajakan kewangan ialah kontrak di antara pemajak dan pemberi pajak di mana pemberi pajak membeli harta yang ditempatkan untuk kegunaan pemajak dan pemajak berkontrak membayar bayaran sewa-beli supaya pemberi pajak boleh mendapat balik semua kos pemberi pajak termasuk faedah sepanjang tempoh kontrak. Pajakan kewangan boleh dibezakan oleh fakta bahawa semua risiko dan pulangan pemilikan adalah, *de facto*, dipindah daripada pemilik sah barangan itu, pemberi pajak, kepada pengguna barangan itu, pemajak. Perkara ini merujuk kepada bayaran sewa-beli pajakan kewangan yang diterima oleh pertubuhan tuan sebagai pemberi pajak daripada pertubuhan lain sebagai pemajak pada tahun rujukan.

8.15 Jumlah besar

Sila jumlahkan 8.13 hingga 8.14.

Soalan 9 : Perbelanjaan (Tidak termasuk CBP)

Data yang dilaporkan dalam soalan ini mestilah berasaskan kepada Penyata Perdagangan, Untung & Rugi dan dokumen sokongan lain bagi tahun rujukan **2015**. **Bagi tujuan pelaporan, nilai perbelanjaan yang dilaporkan tidak termasuk CBP**. Sila berikan nilai anggaran yang terbaik sekiranya akaun belum dimuktamadkan atau tiada.

9.1 Kos bahan dan bekalan yang digunakan

Merujuk kepada semua barang / bahan dan bekalan yang dimiliki oleh pertubuhan ini yang telah digunakan pada tahun rujukan untuk menghasilkan pengeluaran pertubuhan ini. Bahan yang digunakan dalam pengeluaran / pembinaan harta tetap untuk kegunaan sendiri pertubuhan ini hendaklah juga dimasukkan. Ia juga termasuk bahan dan bekalan yang digunakan untuk pembaikan dan penyelenggaraan, alat tulis dan bekalan pejabat.

9.2 Kos barangan / bahan yang dibeli untuk dijual semula tanpa diproses

Sila laporkan nilai kos barangan / bahan yang dibeli untuk dijual semula dalam keadaan yang sama seperti dibeli tanpa melalui proses yang selanjutnya, sama ada jualan semula itu adalah jualan borong atau jualan runcit.

9.3 Air yang dibeli

Merujuk kepada bayaran penggunaan air. Jika bayaran bagi tenaga elektrik dan air digabungkan dalam akaun yang sama, sila berikan anggaran perbelanjaan untuk air yang telah digunakan.

9.4 Tenaga elektrik yang dibeli

Merujuk kepada bayaran penggunaan tenaga elektrik. Jika bayaran bagi tenaga elektrik dan air digabungkan dalam akaun yang sama, sila berikan anggaran perbelanjaan untuk tenaga elektrik yang telah digunakan.

9.5 Bahan api, pelincir dan gas yang dibeli

Merujuk kepada perbelanjaan pembelian bahan api (cth. minyak diesel, petrol, minyak relau, minyak pembakar), pelincir (cth. minyak pelincir, gris) dan gas (cth. gas petroleum cecair, gas asli, gas asli untuk kenderaan (NGV)).

9.6 Kos pekerjaan

9.6.1 Gaji dan upah (termasuk bayaran lebih masa, elaun, bonus dan komisen)

Maklumat perlu diisi di perkara ini adalah semua gaji dan upah (termasuk bayaran lebih masa), elaun, bonus dan komisen yang dibayar kepada semua pekerja bergaji (termasuk pekerja yang diambil melalui kontraktor buruh dan pekerja bergaji sambilan) yang bukan pengarah bekerja di sepanjang

tahun rujukan. Laporkan pembayaran-pembayaran yang dibuat di sepanjang tahun rujukan dan bukannya pembayaran yang dibuat hanya pada tempoh gaji terakhir pada tahun rujukan.

9.6.2 Gaji pengarah, elaun, bonus dan komisen untuk pengarah yang bekerja

Pembayaran kepada pengarah-pengarah yang bekerja seperti gaji pengarah, elaun, bonus dan komisen pada tahun rujukan hendaklah dilaporkan di sini. Sila pastikan perkara ini tidak dilaporkan dalam perkara 9.6.1 Soalan 9.

9.6.3 Bayaran kepada pengarah yang tidak bekerja kerana kehadiran mereka dalam mesyuarat Lembaga Pengarah

Merujuk kepada bayaran elaun kehadiran kepada pengarah yang hanya hadir dalam mesyuarat Lembaga Pengarah sahaja.

9.6.4 Bayaran manfaat ganjaran, persaraan / pemberhentian kepada pekerja

Bayaran sekaligus yang dibayar oleh majikan secara langsung kepada pekerja apabila mereka bersara atau berhenti kerja.

9.6.5 Bayaran berbentuk benda kepada pekerja bergaji

Pembayaran berbentuk benda hendaklah meliputi barangan dan perkhidmatan yang diberikan kepada pekerja dengan percuma atau pada kos yang dikurangkan yang terutamanya berfaedah kepada pekerja sebagai pengguna. Perbelanjaan-perbelanjaan oleh majikan yang memberi faedah kepada mereka dan juga pekerja mereka contohnya perbelanjaan terhadap mengadakan kemudahan di tempat kerja, sukan dan rekreasi dan pembayaran ganti oleh majikan terhadap belanja perjalanan, keraian dan pakaian pekerja kerja, perkakas dan alat yang telah dibayar oleh pekerja mereka, hendaklah **dikecualikan**. Oleh itu pembayaran berbentuk benda termasuklah pemberian percuma makanan, minuman, tembakau, rawatan perubatan, tempat kediaman dan sebagainya.

(i) Rawatan perubatan percuma

Sila laporkan nilai yang dibayar oleh pertubuhan tuan untuk rawatan perubatan kepada pekerja / kakitangan termasuk juga nilai subsidi perubatan.

(ii) Bayaran berbentuk benda lain kepada pekerja seperti makanan percuma, tempat tinggal percuma dan sebagainya

Sila laporkan nilai dibayar ke atas makanan dan tempat tinggal dan sebagainya yang disediakan percuma oleh pertubuhan tuan kepada pekerja termasuk juga nilai subsidi.

9.6.6 Kos pengangkutan pekerja (pergi dan balik dari tempat kerja)

Ia merujuk kepada kos pengangkutan pekerja pergi dan balik dari tempat kerja yang diuruskan oleh pertubuhan tuan seperti perkhidmatan bas kilang.

9.6.7 Nilai pakaian percuma yang disediakan

Merujuk kepada nilai pakaian percuma yang diberikan kepada pekerja seperti pakaian seragam, pakaian luar, pakaian pejabat dan sebagainya

9.6.8 Kos latihan, bengkel dan persidangan pekerja

Merujuk kepada kos berkaitan dengan latihan, bengkel dan persidangan pekerja yang dibiayai oleh majikan sama ada dalam negeri atau luar negeri.

9.6.9 Bayaran levi pekerja

Merujuk kepada bayaran yang dibayar pada tahun rujukan oleh majikan pekerja asing kepada kerajaan. Bayaran levi adalah bagi pembantu rumah RM410, pekerja ladang RM590, sektor pembinaan dan pembuatan RM1,250 manakala sektor perkhidmatan RM1,850.

9.6.10 Caruman majikan kepada kumpulan wang simpanan, skim keselamatan sosial, pencen dan kebajikan

(i) Kumpulan wang pencen

Ia adalah bayaran yang dibuat oleh majikan kepada kumpulan wang pencen untuk manfaat pekerjaannya. Kumpulan wang pencen ialah satu skim atau persediaan untuk memberi pencen dan / atau manfaat lain untuk ahli yang meninggalkan perkhidmatan atau bersara dan selepas kematian seseorang ahli, untuk mereka di bawah tanggungannya.

(ii) Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP)

Merujuk kepada caruman yang dibuat oleh majikan kepada **Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP)**.

(iii) Kumpulan wang simpanan lain

Merujuk kepada caruman yang dibuat oleh majikan kepada kumpulan wang simpanan selain daripada yang ditubuhkan dan diuruskan oleh kerajaan.

(iv) Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO)

Merujuk kepada caruman majikan yang dibuat oleh pertubuhan tuan kepada Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO).

(v) Skim keselamatan sosial persendirian (contohnya insuran pampasan pekerja dan sebagainya)

Merujuk kepada caruman yang dibuat oleh majikan kepada skim keselamatan sosial persendirian yang bukan dikelolakan oleh pihak kerajaan.

(vi) Skim bayaran pampasan, persaraan / perberhentian

Merujuk kepada caruman majikan yang dibuat oleh pertubuhan kepada skim bayaran pampasan, persaraan atau pemberhentian selain daripada yang dikelolakan oleh kerajaan.

9.7 Bayaran kepada pertubuhan lain yang membekalkan pekerja

Merujuk bayaran kepada pertubuhan lain yang membekalkan pekerja bagi tujuan mendapatkan perkhidmatan.

9.8 Bayaran kepada kontraktor peletupan, penghancuran batu dan palong lombong.

Sila nyatakan butir-butir terperinci di muka surat 24.

Sila laporkan perkara ini jika tuan dikehendaki melengkapkan soal selidik "Banci Perlombongan Mineral / Pasir" dan / atau "Banci Pengkuarian Batu".

9.9 Bayaran bagi kerja perindustrian (memproses) yang dibuat oleh pihak lain (termasuk pemindahan tanah permukaan dan pengangkutan dalaman dalam kawasan lombong)

Pembayaran untuk kerja memproses yang dibuat oleh pertubuhan / individu lain pada tahun rujukan ke atas bahan yang dibekalkan oleh pertubuhan tuan.

9.10 Bayaran pembaikan dan penyelenggaraan semasa yang dibuat oleh pihak lain bagi harta tetap pertubuhan ini

Jumlah kos kerja-kerja pembaikan dan penyelenggaraan rutin yang dibuat oleh orang lain ke atas harta tetap pertubuhan tuan (contoh bangunan, alat pengangkutan, jentera dan sebagainya) hendaklah dilaporkan di sini. Walau bagaimanapun, pembaikan besar yang bersifat modal contohnya perbelanjaan untuk memperbaiki harta tetap tidak perlu dimasukkan di sini tetapi hendaklah dimasukkan ke dalam kolum (02) dan (04) yang bersesuaian bagi Soalan 4 sebagai perbelanjaan modal dan nilai harta.

9.11 Bayaran sewa

i. Tanah

Merujuk kepada bayaran untuk kegunaan tanah berdasarkan penyewaan atau pajakan ke atas tanah pertubuhan lain / individu oleh pertubuhan tuan.

ii. Bayaran bagi penyewaan (selain daripada sewa tanah)

Ia merujuk kepada bayaran sewa untuk menyewa bangunan/premis, jentera dan kelengkapan, alat pengangkutan dan harta lain selain daripada sewa tanah.

9.12 Bayaran telekomunikasi (contoh telefon, internet, dan sebagainya)

Merujuk kepada bayaran untuk perkhidmatan telekomunikasi. Perkhidmatan telekomunikasi meliputi transmisi bunyi, imej atau maklumat lain melalui telefon, telex, telegram, kabel, penyiaran, satelit, mel elektronik dan faksimili.

9.13 Bayaran pos dan perkhidmatan kurier

la merujuk kepada bayaran untuk perkhidmatan pos dan kurier. Perkhidmatan pos dan kurier meliputi pengambilan, pengangkutan dan penyerahan surat, surat khabar, majalah berkala dan bahan bercetak lain, bungkus oleh Pos Malaysia Berhad dan operator lain. Termasuk juga ialah perkhidmatan kaunter pejabat pos dan sewaan peti surat.

9.14 Bayaran bank

Merujuk kepada bayaran bank untuk perkhidmatan kewangan yang disediakan oleh institusi kewangan seperti bank. Contohnya buku cek, bayaran perkhidmatan untuk draf bank, cek pengembara, surat kredit, banker's acceptances, dan komisen dan yuran berkaitan dengan transaksi sekuriti.

9.15 Pengangkutan barangan (pengangkutan keluar)

la merujuk bayaran untuk perkhidmatan pengangkutan barangan daripada hasil proses pengeluaran (mineral, produk kuari dan pasir) dan / atau pemindahan harta tetap. la **tidak termasuk** bayaran untuk pengangkutan bahan, bekalan dan bahan pembakar di mana bayaran ini perlu dimasukkan di perkara 9.1 (kos bahan dan bekalan yang digunakan) dan perkara 9.5 (bahan api, pelincir dan gas yang dibeli) yang bersesuaian.

9.16 Premium insurans dibayar ke atas bangunan, jentera, alat pengangkutan dan barangan

Merujuk kepada premium insurans yang dibayar oleh pertubuhan ini ke atas bangunan, jentera, alat pengangkutan dan barangan (tidak termasuk insurans pampasan pekerja).

9.17 Komisen dan bayaran agensi

Merujuk kepada komisen dan bayaran yang dibayar kepada pertubuhan lain / individu / agen sebagai upah menjual barangan atau menyediakan perkhidmatan untuk pertubuhan tuan.

9.18 Pengiklanan dan promosi

Merujuk kepada bayaran untuk iklan / promosi barangan, perkhidmatan dan nama syarikat / perniagaan tuan melalui media seperti surat khabar, televisyen, radio, internet atau media lain, sama ada tempatan atau luar negeri.

9.19 Bayaran perakaunan, kesetiausahaan dan audit

la merujuk kepada bayaran kepada pertubuhan perakaunan, kesetiausahaan dan audit untuk perkhidmatan perakaunan, pengauditan, simpan kira-kira, perkhidmatan berkaitan cukai, dan tugas kesetiausahaan.

9.20 Bayaran guaman

Merujuk kepada bayaran untuk perkhidmatan nasihat guaman, perwakilan dan dokumentasi.

9.21 Bayaran bagi perkhidmatan Teknologi Maklumat / Komputer

Merujuk kepada perkhidmatan teknologi maklumat / komputer berkaitan perkhidmatan perundingan perkakasan, perkhidmatan perundingan dan pembekalan perisian, perkhidmatan pemprosesan data dan aktiviti pangkalan data.

9.22 Bayaran pengurusan

Merujuk kepada bayaran untuk perkhidmatan pengurusan yang disediakan oleh pertubuhan lain / individu untuk pengurusan perancangan, organisasi, kos projek dan pengurusan sumber manusia.

9.23 Bayaran profesional lain (contoh bayaran perundingan arkitek, jurutera, juru ukur, dan sebagainya)

Merujuk kepada bayaran perkhidmatan kepada syarikat perunding arkitek, kejuruteraan, juruukur dan sebagainya.

9.24 Bayaran bagi perkhidmatan keselamatan

la merujuk kepada bayaran bagi perkhidmatan keselamatan seperti polis pengiring untuk pemindahan barang peletupan, perkhidmatan pengawal keselamatan untuk mengeluarkan wang dari bank.

9.25 Perbelanjaan hiburan

la merujuk kepada perbelanjaan untuk meraikan pelanggan perniagaan oleh pertubuhan tuan.

9.26 Perbelanjaan perjalanan

la merujuk kepada perbelanjaan yang dibiayai oleh pekerja pertubuhan tuan untuk menjalankan tugas rasmi di luar pejabat seperti perbelanjaan perjalanan, penginapan, makan, bil petrol / diesel, bayaran letak kereta dan perbelanjaan lain yang berkaitan.

9.27 Bayaran terhadap perkhidmatan-perkhidmatan bukan perindustrian lain seperti bayaran tol, feri, pemanduan, penundaan dan pelabuhan (nyatakan)

Sila laporkan butiran jenis bayaran perkhidmatan yang tidak dapat dikelaskan di mana-mana perkara 9.11 (ii) hingga 9.26.

9.28 Bayaran faedah

Merujuk kepada bayaran faedah tahunan yang dibayar ke atas pinjaman yang diambil oleh pertubuhan tuan daripada institusi kewangan seperti bank pada kadar faedah yang telah ditentukan.

9.29 Perbelanjaan bukan operasi

Merujuk kepada semua perbelanjaan tidak langsung yang dikeluarkan oleh pertubuhan termasuk kerugian pertukaran mata wang asing, kerugian daripada jualan, hutang lapuk dihapuskan dan pindahan semasa.

9.30 Susut nilai semasa ke atas harta tetap

la merujuk kepada susut nilai semasa tahunan ke atas harta tetap akibat haus dan lusuh, kemerosotan dan kian menjadi usang. la termasuk pelunasan tahunan ke atas tanah pajakan.

9.31 Cukai komoditi seperti duti eksport, cukai jualan dan duti eksais

Sesuatu cukai ke atas satu produk / komoditi ialah suatu cukai yang perlu dibayar bagi satu unit barangan dan perkhidmatan berkenaan. Cukai itu boleh dalam nilai mata wang yang tertentu untuk satu unit barangan atau perkhidmatan, atau ia boleh dikira ad valorem (mengikut nilai) sebagai suatu peratus pada harga seunit atau nilai barangan dan perkhidmatan yang diurus niaga. Sesuatu cukai ke atas produk / komoditi biasanya menjadi perlu dibayar apabila ia telah dikeluarkan, dijual atau diimport, tetapi ia mungkin juga menjadi perlu dibayar dalam keadaan lain, seperti apabila sesuatu barangan dieksport, dipajak, dipindah, dihantar atau digunakan untuk penggunaan sendiri atau pembentukan modal sendiri. Contoh cukai produk / komoditi ialah duti eksport, duti eksais, cukai jualan dan sebagainya

9.32 Cukai tidak langsung lain dan lesen kerajaan

(i) Cukai pintu (ke atas tanah dan bangunan) dan cukai tanah

Merujuk kepada cukai pintu ke atas tanah dan bangunan dikutip oleh pihak berkuasa tempatan seperti Dewan Bandaraya, Majlis Perbandaran, dan bayaran cukai tanah ke atas tanah dikutip oleh Pejabat Tanah dan Galian Daerah.

(ii) Lesen memandu, lesen kenderaan bermotor dan bayaran pendaftaran

la merujuk kepada bayaran untuk lesen memandu, lesen kenderaan bermotor, dan pendaftaran kenderaan yang dikeluarkan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan.

(iii) Cukai jalan

la merujuk kepada cukai jalan yang dikutip oleh Jabatan Pengangkutan Jalan untuk kenderaan bermotor.

(iv) Bayaran premium ke atas pajakan (yang dibayar kepada pejabat tanah)

la merujuk kepada bayaran premium ke atas pajakan tanah kerajaan seperti tanah Lesen Pendudukan Sementara. Bayaran ini dikenakan pada kali pertama ke atas tanah kerajaan semasa

diluluskan untuk pajakan kepada pertubuhan tuan dan juga perlu dikenakan untuk membaharui pajakan tahunan bagi tempoh pajakan.

(v) Bayaran pendaftaran perniagaan, duti setem dan duti hiburan

Ia merujuk kepada bayaran pendaftaran, perniagaan untuk pertubuhan hak milik perseorangan dan perkongsian yang dikutip oleh Pendaftar Perniagaan; duti setem untuk dokumen perjanjian / kontrak; dan duti hiburan untuk aktiviti perniagaan hiburan. Ia termasuk juga bayaran pendaftaran untuk syarikat dan koperasi.

(vi) Royalti yang dibayar kepada kerajaan (contohnya bayaran doket)

Ia merujuk kepada royalti yang dibayar kepada Pejabat Tanah dan Galian Daerah untuk mineral, bahan batuan dan pasir yang dikeluarkan daripada tanah oleh pengusaha lombong / kuari.

(vii) Bayaran perlesenan teknologi

Ia merujuk kepada bayaran yang dibuat kepada orang perseorangan atau pertubuhan lain bagi lesen teknologi dan juga selain daripada itu bagi tujuan pengeluaran oleh pertubuhan tersebut.

(viii) Lain-lain (nyatakan)

Ia merujuk kepada cukai tidak langsung lain yang tidak dapat dikelaskan di mana-mana perkara 9.32 (i) hingga 9.32 (vii) seperti bayaran lesen, pendaftaran dan permit yang dikenakan oleh pihak berkuasa tempatan, agensi / jabatan kerajaan untuk menjalankan sesuatu aktiviti perniagaan dan / atau membeli sesuatu perkhidmatan.

9.33 Perbelanjaan penyelidikan dan pembangunan

Merujuk kepada perbelanjaan Penyelidikan dan Pembangunan (R&D). R&D ialah kajian sistematik pada proses, teknik, penggunaan & produk baru.

(a) Dalaman

Peratusan perbelanjaan yang dikeluarkan oleh pertubuhan itu sendiri bagi tujuan penyelidikan dan pembangunan.

(b) Sumber luaran

Peratusan perbelanjaan yang dibayar kepada pertubuhan lain bagi tujuan penyelidikan dan pembangunan.

9.34 Perbelanjaan mengurus yang berkaitan untuk mengurangkan pencemaran

Merujuk kepada perbelanjaan mengurus untuk perlindungan alam sekitar berkaitan dengan udara, air, air bawah tanah, perkhidmatan sisa dan bunyi. Bagi perbelanjaan perlindungan alam sekitar, ia termasuk semua perbelanjaan mengurus seperti pengawasan alam sekitar, penilaian dan audit alam sekitar, tapak tebus guna (pembersihan kerosakan persekitaran yang disebabkan oleh operasi syarikat tuan), dan peredaran & kawalan pencemaran, tetapi **tidak termasuk** sebarang denda atau ganti rugi ke atas kerosakan alam sekitar.

9.35 Bayaran royalti yang dibayar untuk kegunaan tanah lombong orang / pertubuhan lain

Bayaran royalti adalah bayaran yang dibayar oleh pengusaha lombong kepada tuan tanah, sama ada orang perseorangan atau pertubuhan bukan kerajaan bagi hasil mineral / bahan batuan / pasir yang dikeluarkan. Bayaran royalti ini dibayar mengikut sesuatu perjanjian yang dipersetujui di antara tuan tanah lombong yang memajak daripada kerajaan, dengan pengusaha lombong. Perkara ini merujuk kepada bayaran royalti yang dibayar kepada pertubuhan atau individu lain oleh pertubuhan tuan.

9.36 CBP pada pembelian bersih yang tidak boleh dituntut

Merujuk kepada CBP yang dikenakan untuk setiap perbelanjaan yang tidak boleh dituntut sebagai cukai input.

9.37 Lain-lain perbelanjaan

Sila laporkan butiran dalam kolum yang disediakan di bawah bagi perbelanjaan lain yang tidak dapat dikelaskan dalam mana-mana perkara 9.1 hingga 9.36

9.38 Jumlah perbelanjaan

Sila jumlahkan 9.1 hingga 9.37

9.39 Pindahan modal yang dibuat

Merujuk kepada harta modal yang mana hak untuk mengguna telah dipindahkan kepada pihak lain tanpa menerima pulangan sama ada dalam bentuk barangan, perkhidmatan atau harta.

9.40 Perbelanjaan pajakan kewangan

Merujuk kepada jumlah bayaran ke atas penyewaan atau pemajakan harta tetap yang akan dimiliki akhirnya.

9.41 Dividen yang perlu dibayar

Merujuk kepada untung yang dibahagikan kepada ahli-ahli atau pemegang saham.

9.42 Cukai langsung dibayar

Merujuk kepada cukai pendapatan yang perlu dibayar kepada Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) pada tahun rujukan.

9.43 Cukai modal

Cukai modal terdiri daripada cukai yang jarang dikenakan dan pada waktu tertentu, ke atas nilai harta atau nilai bersih yang dimiliki oleh unit-unit institusi atau pada nilai harta yang dipindahkan di antara unit-unit institusi akibat pusaka, hadiah melalui wasiat atau pindahan lain. Ia termasuk levi modal dan cukai ke atas pindahan modal, seperti cukai harta warisan, duti kematian, dan cukai hadiah.

9.44 Jumlah besar

Sila jumlahkan 9.38 hingga 9.43

Soalan 10 : Cukai Barang dan Perkhidmatan (CBP)

10.1 Jumlah cukai output yang dikenakan

Merujuk kepada jumlah CBP yang dikenakan kepada pelanggan. Nilai yang dilaporkan adalah seperti di Soalan 5B pada Penyata Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST-03) bagi tempoh pelaporan.

Contoh sekiranya tempoh pelaporan perakaunan adalah dari 1 Julai 2014 hingga 30 Jun 2015, maka jumlah CBP yang dilaporkan adalah untuk tempoh April hingga Jun 2015.

Jumlah cukai yang dilaporkan adalah bagi pertubuhan yang berdaftar di bawah **kategori pembekalan berkadar standard** sahaja.

10.2 Jumlah cukai input yang dibayar

Merujuk kepada jumlah cukai input (termasuk nilai cukai ke atas pelepasan hutang lapuk dan pelarasan lain). Nilai yang dilaporkan seperti di Soalan 6B pada Penyata Cukai Barang dan Perkhidmatan (GST-03) bagi tempoh pelaporan.

Jumlah cukai yang dilaporkan adalah bagi pertubuhan yang berdaftar di bawah **kategori pembekalan berkadar standard dan / atau pembekalan berkadar sifar**.

Soalan 11 : Nilai Stok (Tidak termasuk CBP)

Sila laporkan nilai stok pembukaan dan stok penutupan mengikut jenis stok yang dimiliki atau dikawal oleh pertubuhan tanpa mengambil kira di mana ia disimpan. **Bagi tujuan pelaporan, nilai stok yang dilaporkan tidak termasuk CBP.** Perkara ini tidak perlu dilaporkan sekiranya nilai stok tidak dinyatakan dalam penyata kira-kira.

Soalan 12 : Keuntungan / Kerugian Sebelum Cukai

Sila laporkan nilai keuntungan atau kerugian bersih **tahun sebelum (2014)** dan **tahun semasa (2015)** seperti dalam Akaun Untung & Rugi.

Soalan 13 : Air, Pelincir, Bahan Pembakar dan Tenaga Elektrik Yang Digunakan

1 Air

Kuantiti dan nilai air yang digunakan pada tahun rujukan hendaklah dilaporkan dalam ruangan yang berkaitan.

Air yang diabstrak

Kuantiti air yang diabstrak (air sungai, laut, bawah tanah, lombong dan kolam) pada tahun rujukan hendaklah dilaporkan dalam ruangan yang berkaitan.

2 Pelincir

Kuantiti dan nilai pelincir yang digunakan pada tahun rujukan hendaklah dilaporkan dalam ruangan yang berkaitan.

3 Bahan pembakar

Kuantiti dan nilai bahan pembakar yang digunakan mengikut jenis pada tahun rujukan mestilah dilaporkan. Kuantiti dan nilai petrol, minyak diesel dan pembakar lain yang digunakan untuk kenderaan dan mesin hendaklah dimasukkan.

4 Tenaga elektrik

Kuantiti dan nilai bagi tenaga elektrik yang dibeli dan tenaga elektrik yang dijana pada tahun rujukan hendaklah dilaporkan dalam ruangan yang berkaitan.

Soalan 14 : Kos Bahan dan Bekalan yang Digunakan (Tidak termasuk CBP)

- (i) Ini termasuk semua barangan yang dimiliki oleh pertubuhan yang telah digunakan dalam proses perlombongan pertubuhan tersebut pada tahun rujukan 2015. Nilai barangan yang diberikan kepada pekerja dengan percuma atau pada harga yang dikurangkan tidak perlu dimasukkan di sini. Tuan dikehendaki melaporkan bahan dan bekalan yang sebenarnya digunakan pada tahun tersebut.
- (ii) Semua bahan, mentah atau yang diproses, termasuk bahan kimia, dan sebagainya yang digunakan oleh pertubuhan hendaklah dilaporkan dalam Soalan 14 mengikut perkara yang ditentukan dan dalam unit kuantiti tertentu. Jika terdapat perkara yang tidak dapat ditentukan, pertubuhan hendaklah menyenaraikan semua bahan asas yang penting.
- (iii) Bahan pembungkus, bekalan pejabat dan bekalan lain dan sebagainya hendaklah dimasukkan dan dilaporkan mengikut perkara yang ditentukan. Bahan yang dikeluarkan di lombong tidak perlu dimasukkan. Bahan yang diperoleh daripada pertubuhan lain di bawah hak milik yang sama dan digunakan pada tahun rujukan hendaklah dimasukkan. Jika bahan pembungkus disediakan oleh peniaga atau pelebur dengan percuma, nilai bahan pembungkus tidak perlu dilaporkan sebagai sebahagian daripada kos bahan yang digunakan. Bahan yang kurang penting boleh digabungkan sekali di bawah "bahan dan bekalan lain". Nilai ini tidak melebihi 5% daripada jumlah kos bahan dan bekalan. Kos bahan dan bekalan yang digunakan di Soalan 9 perkara 9.1 hendaklah sama dengan jumlah kos bahan dan bekalan yang dilaporkan di Soalan 14 perkara 14.19.
- (iv) Bahan yang dibeli semata-mata untuk dijual semula tidak perlu dimasukkan.
- (iv) Bahan yang digunakan dalam pengeluaran harta tetap yang dibuat sendiri untuk kegunaan pertubuhan tersebut hendaklah dimasukkan dalam Soalan 14 perkara 14.18.
- (vi) Nilai bahan dan bekalan yang digunakan hendaklah dikira mengikut "kos serahan di lombong tolak diskaun dan pulangan", iaitu hendaklah termasuk bayaran pengangkutan dan bayaran lain, duti, cukai atau levi yang dibayar ke atas bahan tersebut.
- (vii) Nilai belian bagi barangan yang diperoleh daripada pertubuhan lain di bawah hak milik yang sama boleh dianggap sebagai sama dengan nilai yang dimasukkan ke dalam buku akaun pertubuhan yang menyediakan laporan.

- (viii) Semua maklumat yang dimasukkan dalam soalan ini hendaklah berkaitan dengan bahan dan bekalan sebenar yang digunakan oleh lombong dalam tahun rujukan. Barang yang dibeli pada atau sebelum tahun rujukan tetapi tidak digunakan dalam tahun rujukan, tidak perlu dimasukkan.
- (ix) Bahan yang diterima daripada pertubuhan lain untuk sebarang kerja perindustrian yang dibuat untuk mereka atas dasar komisen tidak perlu dimasukkan dalam Soalan 14.
- (x) Bahan yang digunakan untuk pembaikan dan penyelenggaraan terhadap harta tetap pertubuhan ini hendaklah dimasukkan dalam soalan ini mengikut kesesuaian.

Soalan 15 : Pengeluaran dan Jualan Pasir

- (i) Sila laporkan kuantiti pengeluaran dan nilai di lombong bagi semua jenis pasir yang dikeluarkan oleh pertubuhan ini sama ada untuk dijual, atau disimpan dalam stok pada tahun rujukan 2015 di kolom 22 dan 23. Laporkan juga kuantiti jualan dan nilai jualan bagi semua jenis pasir yang dijual pada tahun rujukan 2015 di kolom 24 dan 25. Nyatakan kuantiti dan nilai yang berasingan bagi tiap-tiap perkara dan nyatakan unit kuantiti yang digunakan semasa melapor (contohnya tan, kilogram, gram dan sebagainya). Sila nyatakan jika tiada unit dinyatakan atau unit yang dinyatakan dalam soal selidik adalah berlainan daripada unit yang digunakan.
- (ii) Pasir yang dikeluarkan dalam tahun rujukan 2015 dan dipindahkan ke pertubuhan lain di bawah hak milik dan kawalan yang sama hendaklah dilaporkan. Pasir ini hendaklah dinilai sebagai sama dengan nilai yang dimasukkan ke dalam buku akaun. Barangan yang dikeluarkan untuk kegunaan di dalam lombong (iaitu barangan perantaraan) hendaklah dikecualikan.
- (iii) Nilai keluaran produk pasir hendaklah berasaskan kepada nilai di lombong bagi kuantiti yang dikeluarkan. Penilaian hendaklah berdasarkan kepada nilai pasaran produk pasir selepas diskaun dan rebet yang dikenakan kepada pelanggan dan ditolak semua perbelanjaan pengagihan yang sebenar dibayar seperti:
  - (a) bayaran untuk memulangkan balik barangan atau bungkusan lain dan hal-hal lain yang dibenarkan kepada pelanggan;
  - (b) bayaran untuk pengangkutan keluar yang dibayar kepada pertubuhan lain, contohnya kos pengangkutan, premium insurans, bayaran untuk penyimpanan dan lain-lain;
  - (c) komisen kepada wakil penjual dan sebagainya; dan
  - (d) bayaran lain seperti duti eksais, cukai jualan, duti eksport dan bayaran tambahan lain yang dibayar oleh lombong kepada Kerajaan.

Seksyen A :

Bahagian 1 : Penggunaan Teknologi Maklumat & Komunikasi (TMK)

A1 Sila laporkan penggunaan komputer oleh pertubuhan dalam tempoh laporan

Penggunaan komputer termasuk *desktop*, *laptop* atau *tablet* kecuali telefon selular, *personal digital assistants* (PDAs) atau set televisyen.

A2 Peratusan pekerja yang menggunakan komputer semasa bekerja

$$= \left[\frac{\text{Bilangan pekerja yang menggunakan komputer semasa bekerja}}{\text{Jumlah pekerja}} \right] \times 100$$

A3 Penggunaan internet di dalam pertubuhan

Internet adalah rangkaian komputer awam di seluruh dunia. Ia menyediakan akses kepada beberapa perkhidmatan komunikasi termasuk *World Wide Web* (WWW), e-mel, berita, hiburan dan fail data.

A4 Peratusan pekerja yang menggunakan internet semasa bekerja

$$= \left[\frac{\text{Bilangan pekerja yang menggunakan internet semasa bekerja}}{\text{Jumlah pekerja}} \right] \times 100$$

A5 Sila laporkan infrastruktur rangkaian jika ada yang terlibat dalam pertubuhan tuan

a. Intranet

Merujuk kepada rangkaian komunikasi dalaman menggunakan protokol internet dan membolehkan komunikasi dalam organisasi.

b. Extranet

Merujuk kepada rangkaian tertutup yang menggunakan protokol internet dengan selamat dalam perkongsian maklumat perniagaan dengan pembekal, vendor, pelanggan atau rakan kongsi perniagaan lain. Ia juga boleh menjadi sebahagian daripada laman web peribadi perniagaan, yang mana rakan perniagaan boleh melayari selepas disahkan dalam halaman log masuk.

c. Rangkaian kawasan setempat (*Local Area Network - LAN*)

d. Rangkaian kawasan luas (*Wide Area Network – WAN*)

e. Tiada di atas

A6 Sila laporkan akses / sambungan Internet yang digunakan oleh pertubuhan

a. Jalur sempit termasuklah modem analog.

b. Jalur lebar tetap merujuk kepada teknologi dengan kelajuan sekurang-kurangnya 256 kbit/s.

c. Jalur lebar mudah alih merujuk kepada teknologi pada kelajuan sekurang-kurangnya 256 kbit/s.

A7 Penggunaan *web presence* dalam tempoh laporan

Web presence merujuk kepada laman web, laman utama atau wujud di laman web entiti lain (termasuk perniagaan yang berkenaan). Tidak termasuk sebarang kemasukan dalam direktori atas talian di mana-mana laman web lain yang mana perniagaan tidak mempunyai kawalan.

A8 Sila nyatakan tujuan penggunaan internet bagi pertubuhan tuan dalam tempoh laporan

Penggunaan internet dalam perniagaan merujuk kepada transaksi **pembelian atau jualan** melalui Internet, laman web, *specialised internet marketplaces*, *extranets*, *EDI over the internet*, *internet-enabled mobile phones* dan e-mel. Kaedah pembayaran tidak semestinya dibuat secara online. Tidak termasuk pesanan yang telah dibatalkan atau tidak lengkap.

Bahagian 2: e-Dagang

A9 Urusniaga **e-Dagang** adalah **penjualan atau pembelian** barangan atau perkhidmatan yang dijalankan melalui **rangkai pengkomputeran / internet** dengan kaedah yang direka untuk tujuan **menerima atau membuat pesanan** (pembelian atau jualan). Urusniaga e-Dagang **termasuk** pesanan yang dibuat di laman web, extranet atau EDI. Walau bagaimanapun, urusniaga yang dibuat melalui panggilan telefon, faks, e-mel dan yang seumpamanya **tidak dikategorikan** sebagai urusniaga e-Dagang.

Urusniaga ini berlaku sama ada antara perniagaan, isi rumah, individu, kerajaan dan organisasi-organisasi awam / swasta lain.

Kaedah **pembayaran dan penghantaran** barangan atau perkhidmatan urusniaga e-Dagang ini **boleh dijalankan samada melalui rangkaian pengkomputeran / internet atau kaedah lain**.

A10 Sila tanda (X) jika pertubuhan tuan merancang untuk menjalankan aktiviti e-Dagang di masa hadapan.

A11 Sila tanda (X) samada pertubuhan tuan menerima pesanan (jualan) barangan atau perkhidmatan menggunakan Internet dalam tempoh laporan.

A12 Sila nyatakan **pendapatan e-Dagang** yang mewakili **pesanan jualan melalui internet** bagi tahun rujukan. **Nilai pendapatan e-Dagang** merujuk kepada jumlah **transaksi e-Dagang** yang diterima atau pendapatan yang diperolehi daripada perkhidmatan yang diberikan dan lain-lain transaksi yang dibuat semasa tahun rujukan. Ia terdiri daripada pendapatan operasi dan bukan operasi dan hanya berasaskan kepada Penyata Kira-Kira Perdagangan dan Untung & Rugi bagi tahun rujukan tersebut.

A13 Sila nyatakan peratusan **pendapatan e-Dagang** melalui kategori berikut:

1. **Tempatan** - Urusniaga e-Dagang yang dilakukan di dalam Malaysia
  2. **Antarabangsa** - Urusniaga e-Dagang yang dilakukan antara dua Negara (luar Malaysia)
- JUMLAH** - Sila pastikan hasil tambah peratusan tersebut adalah bersamaan dengan 100%

A14 Sila nyatakan peratusan **pendapatan e-Dagang** mengikut jenis pelanggan:

1. **Perniagaan lain - B2B**
Perniagaan ke Perniagaan.
  2. **Pengguna individu - B2C**
Perniagaan kepada Pengguna
  3. **Kerajaan dan organisasi bukan perniagaan lain - B2G**
Perniagaan kepada Kerajaan.
- JUMLAH** Sila pastikan hasil tambah peratusan tersebut adalah bersamaan dengan 100%.

A15 Sila tandakan samada pertubuhan tuan membuat pesanan (pembelian) barangan atau perkhidmatan menggunakan Internet dalam tempoh laporan.

A16 Sila nyatakan **perbelanjaan e-Dagang** yang mewakili **pesanan pembelian melalui internet** bagi tahun rujukan. **Nilai perbelanjaan e-Dagang** merujuk kepada jumlah transaksi e-Dagang yang dilaporkan berasaskan nilai perbelanjaan dalam Penyata Perdagangan, Untung & Rugi bagi tahun rujukan.

A17 Sila nyatakan peratusan **perbelanjaan e-Dagang** melalui kategori berikut:

1. **Tempatan** - Urusniaga e-Dagang yang dilakukan di dalam Malaysia
  2. **Antarabangsa** - Urusniaga e-Dagang yang dilakukan antara dua Negara (luar Malaysia)
- JUMLAH** - Sila pastikan hasil tambah peratusan tersebut adalah bersamaan dengan 100%

A18 Sila nyatakan peratusan **perbelanjaan e-Dagang** mengikut jenis pelanggan:

1. **Perniagaan lain - B2B**
Perniagaan ke Perniagaan.
  2. **Pengguna individu - B2C**
Perniagaan kepada Pengguna
  3. **Kerajaan dan organisasi bukan perniagaan lain - B2G**
Perniagaan kepada Kerajaan.
- JUMLAH** Sila pastikan hasil tambah peratusan tersebut adalah bersamaan dengan 100%.

SEKSYEN B - Kemudahan Pembiayaan

B1 Adakah pertubuhan tuan memohon sebarang pembiayaan baru atau tambahan daripada luar untuk tujuan perniagaan?

Sila tandakan (X) pada Ya atau Tidak sekiranya pertubuhan tuan memohon sebarang pembiayaan baru atau tambahan daripada luar untuk tujuan perniagaan.

Sekiranya jawapan adalah **Ya**, sila ke **Soalan B2** atau sekiranya **Tidak**, sila ke **Soalan B3**.

Pembiayaan daripada luar antaranya termasuk sebarang permohonan untuk pembiayaan, pinjaman, kemudahan kredit, kad kredit, kredit daripada pembekal, geran / pinjaman kerajaan, modal usaha niaga dan pembiayaan ekuiti.

B2 Adakah permohonan tersebut diluluskan?

Sila tandakan (X) pada **Ya** atau **Tidak** atau **Sedang diproses** mengenai status permohonan pembiayaan.

Sekiranya jawapan adalah **Ya** atau **Sedang diproses**, sila ke Soalan B4 atau sekiranya **Tidak**, sila ke **Soalan B5**.

**B3 Mengapakah pertubuhan tuan tidak memohon sebarang pembiayaan daripada luar?
(Boleh pilih lebih daripada satu pilihan jawapan)**

Sila tandakan (X) pada satu atau lebih pilihan jawapan yang disenaraikan berhubung sumber pembiayaan daripada luar.

Seterusnya sila ke Soalan B6.

**B4 Apakah tujuan pembiayaan yang dipohon?
(Boleh pilih lebih daripada satu)**

Sila tandakan (X) pada satu atau lebih pilihan jawapan yang disenaraikan berhubung tujuan pembiayaan.

Seterusnya sila ke Soalan B6.

**B5 Apakah alasan yang diberikan berhubung dengan penolakan permohonan tuan?
(Boleh pilih lebih daripada satu)**

Sila tandakan (X) pada satu atau lebih pilihan jawapan yang disenaraikan berhubung alasan yang diberikan bagi penolakan ke atas permohonan pinjaman.

Seterusnya sila ke Soalan B6.

**B6 Dari manakah pertubuhan tuan mendapat sumber pembiayaan untuk menjalankan perniagaan?
(Boleh pilih lebih daripada satu)**

Sila tandakan (X) pada satu atau lebih pilihan jawapan yang disenaraikan berhubung sumber pembiayaan pertubuhan yang digunakan untuk menjalankan perniagaan.

**B7 Adakah pertubuhan tuan memiliki / menggunakan fasiliti dan produk kewangan berikut bagi tujuan perniagaan?
(Boleh pilih lebih daripada satu)**

Sila tandakan (X) pada satu atau lebih pilihan jawapan yang disenaraikan berhubung fasiliti dan produk perniagaan yang digunakan bagi tujuan perniagaan.

1. Akaun deposit

Merangkumi akaun simpanan, akaun semasa dan simpanan tetap.

2. Kad kredit

Kemudahan kad bayaran yang dikeluarkan oleh bank bagi membolehkan pemegang kad membuat bayaran ke atas barangan dan perkhidmatan berdasarkan had kredit yang diluluskan oleh bank.

3. Perbankan atas talian

Sistem pembayaran elektronik yang membolehkan pelanggan institusi kewangan menjalankan urusan niaga kewangan di laman web institusi kewangan.

4. Insurans

Pampasan yang dijanjikan bagi kerugian masa depan sebagai pertukaran untuk pembayaran berkala. Lanya melindungi kesejahteraan kewangan individu atau pertubuhan dari kerugian yang tidak dijangka.

5. Fasiliti Eksport

Kemudahan yang disediakan oleh pihak kerajaan dan agensi berkaitan bagi tujuan eksport barangan dan perkhidmatan.

SEKSYEN C - Inovasi

**C1 Adakah pertubuhan tuan mematuhi sebarang pengiktirafan tempatan dan / atau antarabangsa?
(Boleh pilih lebih daripada satu)**

1. Pengiktirafan tempatan merujuk kepada pengiktirafan yang dikeluarkan oleh badan yang sah dari segi undang-undang.

- Amalan Peningkatan Kualiti (APK) merujuk kepada *Six Sigma*, Audit Produktiviti dll.
- Pensijilan Jenama Malaysia merujuk kepada pensijilan yang dikeluarkan oleh SME Corp. Malaysia dengan kerjasama SIRIM QAS International Sdn. Bhd.
- Skim Organik Malaysia (SOM) and Skim Perakuan Pensijilan Fitosanitasi Malaysia (MPCA) adalah pengiktirafan di bawah Jabatan Pertanian.

2. **Pengiktirafan antarabangsa** merujuk kepada pengiktirafan yang dikeluarkan oleh badan antarabangsa.
  - ISO merujuk kepada Persijilan Pengurusan Kualiti. Ia termasuk ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, ISO/IEC 27001:2005, ISO 22000:2005 dll.
  - HACCP merujuk kepada Titik Kawalan Kritikal Analisis Bahaya.
3. **Pengiktirafan Halal** merujuk kepada persijilan yang dikeluarkan oleh Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) atau Jabatan Agama Islam Negeri.
4. **Tiada**

**C2. Adakah pertubuhan tuan mempunyai Sistem Perlindungan Harta Intelekt (HI)?
(Boleh pilih lebih daripada satu)**

Harta Intelekt adalah hak eksklusif yang diberikan oleh undang-undang untuk tempoh masa tertentu kepada pencipta karya untuk mengawal penggunaan karya mereka. Perlindungan harta intelek merujuk kepada Paten, Cap dagangan (termasuk: Jenama yang didaftarkan / dilindungi), Hak cipta dan hak yang berkaitan dan lain-lain.

1. **Paten** adalah satu hak eksklusif yang dianugerahkan oleh pihak kerajaan untuk suatu rekacipta baru sama ada ia adalah satu produk atau satu proses. Perlindungan Paten adalah selama 20 tahun dari tarikh pemfailan.
2. **Cap Dagangan** boleh terdiri daripada perkataan, logo, gambar, nama, huruf, nombor atau kombinasi daripada unsur-unsur tersebut. Ianya merupakan alat pemasaran yang membolehkan pengguna mengenali dan mengaitkan suatu keluaran dengan peniaga tertentu. Juga lebih dikenali sebagai tanda, jenama, logo atau tanda niaga ialah tanda yang diletakkan pada barang atau perkhidmatan yang dikeluarkan oleh seseorang pengeluar untuk mengenal dan membezakannya daripada barang atau perkhidmatan yang dikeluarkan oleh pihak lain.
3. **Hakcipta** di Malaysia merupakan sesuatu karya adalah dilindungi secara automatik sebaik sahaja ia memenuhi syarat-syarat berikut :
  - Usaha yang mencukupi telah dilakukan untuk menjadikan karya itu bersifat asli;
  - Karya tersebut telah ditulis, direkod atau dijadikan dalam bentuk bahan dan penciptanya adalah orang yang berkeelayakan;
  - Karya tersebut telah dibuat di Malaysia atau penerbitan pertama karya adalah di Malaysia.
4. **Lain lain**
  - **Reka bentuk perindustrian** ialah rupa bentuk luaran secara keseluruhan sesuatu barang atau produk. Bentuk atau tatarajah merupakan aspek tiga dimensi manakala corak atau hiasan merangkumi dua dimensi. Ciri-ciri tiga atau dua dimensi atau kedua-duanya sekali yang terdapat pada suatu barang siap hendaklah melalui kaedah perindustrian. Ciri-ciri tersebut akan memberi suatu penampilan yang unik pada suatu barang atau produk berkenaan.
  - **Petunjuk geografi** adalah satu petunjuk yang mengenal pasti apa-apa barang kerana berasal dari sebuah negara atau wilayah, atau satu kawasan atau tempat dalam atau negara wilayah, di mana mutu yang ditentukan, atau reputasi ciri lain barang-barang itu pada asasnya adalah berpunca dari asal geografi mereka. Tanda-tanda geografi boleh digunakan ke atas atau semula jadi atau hasil pertanian sebarang keluaran atau kraftangan industri.
  - **Rekabentuk susun atur litar bersepadu** adalah susunan tiga dimensi unsur-unsur sesuatu litar bersepadu dan sebahagian atau semua hubungan litar bersepadu itu atau susunan tiga dimensi sedemikian yang disediakan bagi sesuatu litar bersepadu yang dimaksudkan untuk dikilang. Undang-undang yang melindungi reka bentuk susun atur litar bersepadu adalah Akta Reka Bentuk Susun Atur Litar Bersepadu 2000.

5. **Tiada**

C3 Adakah pertubuhan tuan menerima bantuan nasihat / teknikal dari pihak berikut
(Boleh pilih lebih daripada satu)

1. **Agensi Kerajaan**
2. **Institusi Pengajian Tinggi**
3. **Swasta**
4. **Tiada**

SEKSYEN D - Pemasaran dan Promosi

D1 Adakah pertubuhan tuan menggunakan media pemasaran untuk mempromosikan perniagaan? Sila nyatakan perantaraan yang digunakan

Sila tandakan jenis pemasaran dan promosi yang diusahakan oleh pertubuhan tuan seperti iklan, risalah dan sebagainya. (Boleh pilih lebih daripada satu)

1. Ejen pemasaran merujuk kepada syarikat berdaftar yang berfungsi untuk mempromosikan produk keluaran syarikat lain.
2. Iklan (surat khabar, TV dan majalah)
3. Risalah , katalog, dsb.
4. Ekspo tempatan / Pameran merujuk kepada ekspo / pameran yang dibuat di dalam Negara.
5. Ekspo antarabangsa / Pameran merujuk kepada ekspo / pameran yang dibuat di luar Malaysia.
6. Kenyataan akhbar secara Wayar (Penyebaran siaran akhbar secara dalam talian) merujuk kepada kenyataan bertulis atau yang direkodkan dan disalurkan kepada ahli bagi tujuan pemasaran / promosi.
7. Enjin Carian Optimum (Contoh: Google, Yahoo) adalah pangkalan data yang menyimpan pautan-pautan laman web dan kata kunci atau frasa yang boleh diakses melalui internet
8. Rangkaian Laman Web Sosial (Contoh: Blog, Twitter, Facebook, dsb.) merupakan platform untuk membina rangkaian sosial atau hubungan sosial antara orang yang berkongsi minat yang sama, aktiviti, latar belakang atau kehidupan sebenar.
9. Penajaan acara merujuk kepada hubungan dimana syarikat menawarkan pembiayaan untuk syarikat lain, perbadanan pertubuhan, dll sebagai pertukaran terhadap peluang promosi
10. Tidak berkenaan

D2. Adakah pertubuhan tuan dipunyai atau diurus oleh francaisor?

Pilih Ya atau Tidak sekiranya pertubuhan ini dipunyai atau diurus oleh francaisor.

- **Francaisor** ialah orang yang memberikan francais kepada pemegang francais dan termasuk pemegang francais induk berkenaan dengan hubungannya dengan pemegang sub-francais.
- **Francaisi** ialah seseorang yang diberi hak oleh francaisor untuk mensubfrancaiskan kepada orang lain. Francais berkenaan dimiliki oleh francaisor.

SEKSYEN E - Import dan Eksport

E1 Sila laporkan jumlah import dan eksport berdasarkan pecahan barangan dan perkhidmatan

1. **Barangan** – Meliputi komponen dagangan am, barangan untuk diproses, perkhidmatan penyelenggaraan atas barangan, barangan diperolehi oleh pesawat di lapangan terbang dan kapal dipelabuhan dan emas bukan monetari.
  - **Import Barangan** – Sesuatu barangan yang dibawa masuk ke dalam negara, sama ada terus ataupun disimpan di gudang-gudang yang dikawal tanpa mengira sama ada barang tersebut untuk kegunaan sendiri, diproses, digunakan dalam perkilangan ataupun untuk dieksport semula ke negara lain. Ia juga diistilahkan sebagai 'import umum'.
  - **Eksport Barangan** – Sesuatu barangan (keluaran atau buatan tempatan atau diimport untuk dieksport semula) yang dibawa keluar dari negara. Ia juga diistilahkan sebagai 'eksport umum'.

2. **Perkhidmatan** – aktiviti perkhidmatan yang ditawarkan oleh pertubuhan tuan seperti perakaunan, perbankan, perundingan, pendidikan, insurans, kesihatan pengangkutan.

- **Import Perkhidmatan** – Perkhidmatan yang diperoleh daripada bukan residen (merujuk kepada individu, syarikat atau institusi luar negara yang tinggal atau berada di Malaysia kurang daripada setahun (12 bulan)) yang di bawa masuk ke dalam negara.
- **Eksport Perkhidmatan** – Perkhidmatan yang diberi dan dibawa keluar negara oleh residen Malaysia bagi tempoh kurang daripada setahun (12 bulan).

E2 Adakah pertubuhan tuan pernah mengeksport barangan / perkhidmatan dari tahun 2010 hingga 2014

Sila nyatakan Ya atau Tidak jumlah sekiranya terdapat aktiviti eksport dalam barangan dan perkhidmatan dari tahun 2010 hingga 2014.

SEKSYEN F: Pematuhan Alam Sekitar (Tidak termasuk CBP)

F1 Adakah pertubuhan tuan mempunyai perbelanjaan pematuhan alam sekitar?

Sila tandakan (X) pada **Ya** atau **Tidak**. Sekiranya jawapan adalah **Ya**, sila ke **Soalan F2** atau sekiranya **Tidak**, berhenti di sini.

Perbelanjaan pematuhan alam sekitar merujuk kepada semua perbelanjaan modal dan operasi selaras dengan pematuhan alam sekitar, konvensyen atau perjanjian sukarela. Ia terdiri daripada perbelanjaan pengawasan alam sekitar, perbelanjaan untuk tebus guna & pembersihan tapak, perbelanjaan untuk pencegahan pencemaran, peredaran & kawalan pencemaran, perbelanjaan untuk perlindungan & pemuliharaan hidupan liar & habitat, perbelanjaan pengurusan sisa, perbelanjaan penilaian & audit alam sekitar dan caj alam sekitar, dan perbelanjaan lain berkaitan perlindungan alam sekitar.

F2 Sila laporkan perbelanjaan untuk pematuhan alam sekitar

i. Perbelanjaan Modal

Perbelanjaan yang dibuat untuk membeli atau memasang peralatan atau kelengkapan dalam usaha untuk memenuhi atau mematuhi peraturan alam sekitar.

Cth. Pemasangan alat pemantauan udara (CEMS)

ii. Perbelanjaan Operasi

Melibatkan kos operasi seperti perbelanjaan buruh (gaji, upah, caruman); pembelian perkhidmatan; bahan bakar dan bekalan elektrik; alat ganti dan bekalan; dan semua kos yang mempunyai hubungan kait dengan pematuhan kepada perundangan alam sekitar.

Cth. Kos bagi membuat pengujian dan analisa kualiti udara

a. Perbelanjaan perlindungan alam sekitar

i. Pengawasan alam sekitar adalah merujuk kepada kos berkaitan perkakasan, buruh dan perkhidmatan yang dibelanjakan bagi memenuhi peraturan dan konvensyen untuk mengawasi bahan cemar yang dilepaskan oleh pertubuhan.

Cth. Pemasangan alat pemantauan (CEMS) dan P.H meter

ii. Tebus guna & pembersihan tapak adalah merujuk kepada perbelanjaan pemulihan dan pembersihan bagi kerosakan alam sekitar yang disebabkan oleh pertubuhan. Tidak termasuk penalti / kompaun yang dikenakan kerana kerosakan alam sekitar atau sebarang tanggungan kepada alam sekitar pada masa hadapan.

Cth. Pemulihan tapak pelupusan (*landfill*)

iii. Peredaran & kawalan pencemaran adalah merujuk kepada kos perkakasan / kemudahan yang dipasang untuk mengekang atau mengurangkan pelepasan bahan cemar. Termasuk juga perbelanjaan berkaitan operasi / implimentasi bagi pusat pembakaran dan tapak pelupusan yang dimiliki pertubuhan.

Cth. Pemasangan cerobong asap, *waste water treatment plant* dan *noise boundary wall*.

- iv. Pencegahan pencemaran adalah merujuk kepada teknologi, peralatan atau proses yang mengurangkan atau menghapuskan pencemaran dan sisa yang bukan dihujung paip atau timbunan sebelum pencemaran atau bahan buangan terhasil.
Cth. Penggunaan *silencer* untuk generator dan mengguna peralatan teknologi hijau.

b. Perbelanjaan pengurusan sisa

- i. Merujuk kepada perbelanjaan bagi aktiviti mengumpul, menyimpan, melupus dan mengitar semula sisa tidak berbahaya dan sisa terjadual termasuk sisa kumbahan sama ada dilaksanakan oleh pertubuhan atau kontraktor swasta dan agensi kerajaan.
Cth. Bayaran kepada Alam Flora, kualiti alam, syarikat kitar semula
- ii. Kitar semula hanya merujuk kepada aktiviti yang dilaksanakan oleh pertubuhan sahaja.
Cth. Air sisa yang dikitar semula bagi kegunaan penyiraman pokok dalam kawasan pertubuhan.

c. Perbelanjaan penilaian & audit alam sekitar dan caj alam sekitar

- i. Perbelanjaan untuk menilai impak alam sekitar daripada program / aktiviti pertubuhan termasuk kos perundangan dan perundangan yang berkaitan.
- ii. Perbelanjaan bagi permit, yuran, denda, penalti atau pampasan kerosakan yang dibayar oleh kepada agensi kerajaan atau individu dan caj lain yang telah dibayar kepada badan-badan yang mengawal selia untuk membenarkan operasi dijalankan di pertubuhan ini.

d. Perbelanjaan bagi melindungi hidupan liar dan habitat dari mana-mana kesan operasi pertubuhan

Perbelanjaan bagi mematuhi peraturan dan konvensyen bagi melindungi hidupan liar dan habitat dari mana-mana kesan operasi / aktiviti pertubuhan.
Cth. Menyediakan laluan khas bagi hidupan liar di lebuhraya.

e. Lain-lain perbelanjaan alam sekitar

- i. Kempen kesedaran alam sekitar
- ii. Kursus, seminar dan bengkel alam sekitar
- iii. Memberi sumbangan kepada sekolah, universiti dan agensi berkaitan bagi menjalankan aktiviti kesedaran untuk melindungi alam sekitar seperti hari bumi, hari hijau, program kitar semula, menanam pokok bakau dan program pemuliharaan hidupan liar di zoo atau menjadikan sungai sebagai sungai angkat untuk memantau kebersihan.
- iv. Bekerjasama dengan agensi kerajaan dan swasta atau orang ramai melaksanakan aktiviti membersihkan kawasan hutan simpan dan sebagainya. Tidak termasuk pembersihan yang dilakukan di kawasan pertubuhan.

F3 Adakah pertubuhan tuan mendapat pengiktirafan pensijilan berkaitan alam sekitar

Boleh pilih lebih daripada satu pilihan jawapan

1. **ISO 14001** adalah piawaian pengurusan alam sekitar di peringkat antarabangsa. Ia menyediakan satu set keperluan standard bagi sistem pengurusan alam sekitar (EMS). Ia juga menyediakan rangka kerja bagi pengurusan alam sekitar amalan terbaik untuk organisasi bantuan untuk mencegah pencemaran, mengurangkan kesan alam sekitar, mematuhi undang-undang alam sekitar dan membangunkan perniagaan dengan cara yang mampan.
  - **Tahun diperoleh merujuk kepada tahun mendapat pengiktirafan pensijilan**
  - **Tahun tamat merujuk kepada tahun sijil tamat tempoh**

2. Pensijilan antarabangsa lain

- **Pengiktirafan Pensijilan Hijau yang dikeluarkan oleh *Malaysian Green Technology Corporation (MGTC) Green Technology Financing Scheme (GTFS)*** adalah satu skim pembiayaan khas yang diperkenalkan oleh kerajaan untuk menyokong pembangunan Teknologi Hijau (TH) di Malaysia.
- **ISO 14004** menyediakan panduan mengenai pembangunan, pelaksanaan, penyelenggaraan dan penambahbaikan sistem pengurusan alam sekitar serta diselaraskan dengan sistem pengurusan yang lain. Garis panduan dalam ISO 14004 adalah terpakai kepada mana-mana organisasi, tanpa mengira saiz, jenis, lokasi atau tahap matang. Walaupun garis panduan ISO 14004 adalah selaras dengan model sistem pengurusan alam sekitar ISO 14001, ia tidak bertujuan untuk memenuhi keperluan ISO 14001.
- **Forest Stewardship Council (FSC)** adalah sebuah Pensijilan secara sukarela, ia bertujuan melahirkan sokongan terhadap pengurusan hutan yang bertanggungjawab di peringkat antarabangsa. FSC mengesahkan hutan asal bagi hasil hutan melalui rantai sumber. Label FSC memastikan bahawa produk hutan yang dikeluarkan adalah secara bertanggungjawab dan daripada sumber yang disahkan.
- **Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO)** adalah satu set kriteria alam sekitar dan sosial yang mesti dipatuhi oleh syarikat untuk mendapatkan *Certified Sustainable Palm Oil (CSPO)*. Ia boleh membantu untuk mengurangkan kesan negatif daripada ladang kelapa sawit terhadap alam sekitar dan masyarakat di kawasan-kawasan pengeluar minyak sawit.
- **Malaysian Timber Certification Scheme (MTCS)** adalah sijil yang dikeluarkan oleh Majlis Pensijilan Kayu Malaysia (MTCC). Ia merupakan skim sukarela yang memperuntukan penilaian bebas mengenai amalan pengurusan hutan, untuk memastikan pengurusan ladang hutan dan hutan semulajadi Malaysia yang mapan, dan juga untuk memenuhi permintaan bagi produk kayu disahkan.

3. Tiada

- TERIMA KASIH DI ATAS KERJASAMA ANDA MELENGKAPKAN SOAL SELIDIK INI -

“DATA BERKUALITI UNTUK KESEJAHTERAAN MASA HADAPAN”

SAND EXTRACTION

DEPARTMENT OF STATISTICS, MALAYSIA

ECONOMIC CENSUS 2016 (FOR REFERENCE YEAR 2015)

GUIDE TO COMPLETE THE QUESTIONNAIRE

A. GENERAL

1. This census is conducted under the provisions of the **Statistics Act, 1965 (Revised-1989)**. This Act stipulates provides that the contents of establishment / individual returns are **CONFIDENTIAL** and will not be divulged to any person or institution outside the Department. The information provided will be published as aggregated form. The Act provides the penalties for non-compliance.
2. All information furnished in the questionnaire should be in respect of the calendar year **2015**. However, if the financial year of the establishment differs from the calendar year by not more than **six (6) months**, reports relating to the financial year will be accepted. If your account is not finalised, please provide appropriate estimates.
3. The responsibility for furnishing information for this return rests with the owner of this business and not with his agent, secretaries or accountants, though the latter may act on behalf of the owner.
4. All values are to be reported to the **nearest Ringgit Malaysia (RM)**.
5. In completing the questionnaire, if there are significant differences in the data reported for any item as compared with that of the previous year, please explain these differences in the space provided **in Question 12 on page 18**. This explanation would minimize queries.

B. SCOPE AND COVERAGE

1. The census covers all establishments engaged in mining activity in Malaysia (except for establishments engaged in petroleum and natural gas activity).
2. Mining is defined as the extraction, dressing and beneficiating of minerals occurring naturally as solids, such as coal and ores; liquids, such as crude oil; or gases, such as natural gas. Mining also includes underground and surface mines, quarries and wells and all supplemental activities for dressing and beneficiating ores and other crude minerals such as crushing, screening, washing, cleaning, grading, milling, flotation, melting, pelleting, topping and other preparations needed to render the material marketable. Mining activities are classified into groups on the basis of the principal mineral produced.
3. Please report all the economic activities carried out by your establishment in Malaysia, which may comprise any of the activities stated above.
4. This questionnaire is sent to the leaseholder of the mine. If the leaseholder of the mine is operating the mine during the reference year, the responsibility for furnishing information for this return rests with the leaseholder. If the leaseholder of the mine is not the operator, the information should be furnished by the operator of the mine.
5. If this establishment is a headquarters, please report all information in this Questionnaire. While, if this establishment is a branch with no separate accounts from the headquarters, please ensure that the headquarters reports all information of the branches.

C. SPECIFIC GUIDE TO COMPLETE THE QUESTIONNAIRE

Question 1: Identification Particulars

- 1.1 Please provide the registration number of company / business if registered with the Companies Commission of Malaysia (CCM) or other registration number.
- 1.2 Please specify your establishment status whether leaseholder or operator of the mine or both.
- 1.3 Please provide the commencement year of your mining activity. Commencement year was the period whereby the company started to operate the mining activities.
- 1.4 Please report the operating period of your establishment. The operating period should cover at **least six (6) months of the reference year**.

Examples:

(a) 1st January 2015 to 31st December 2015

From

Day	
0	1

 /

Month	
0	1

 /

Year			
2	0	1	5

 To

Day	
3	1

 /

Month	
1	2

 /

Year			
2	0	1	5

(b) 1st July 2015 to 30th June 2016

From

Day	
0	1

 /

Month	
0	7

 /

Year			
2	0	1	5

 To

Day	
3	0

 /

Month	
0	6

 /

Year			
2	0	1	6

(c) 1st July 2014 to 30th June 2015

From

Day	
0	1

 /

Month	
0	7

 /

Year			
2	0	1	4

 To

Day	
3	0

 /

Month	
0	6

 /

Year			
2	0	1	5

- 1.5 Please specify the principal activity of the establishment based on the highest revenue contribution of services rendered.
- 1.6 Please specify your mine address if it differs from the postal address given on the front page. The mine address refers to the address of the physical location where the mine is situated. If the location of the mine is outside the town limits, please indicate the detailed address or location such as the town or village nearest to the mine. Please ensure the postcode is filled in the box provided.
- 1.7 Please mark (X) in one box only.
Please confirm the data reported in this return relate only to this establishment where the location is the same as the address given in Question 1.6.
- 1.8 Please mark (X) in one box only.
Investment refers to the holding of financial assets abroad by resident (individual, establishment or other organisation). Financial assets consist of investment in subsidiaries or associated companies, equity securities, debt securities, bond, trust unit, trade credit, loan extension, deposit, advances and other assets.
- 1.9 Registration information and the type of supply Goods and Services Tax (GST)
- (a) Please mark (X) whether your establishment is registered for Goods and Services Tax (GST).
- (b) Please mark (X) type of your taxable supply.

- 1) **Standard-Rated Supplies** Standard-rate supplies are goods and services subject to a standard rated GST.
- 2) **Zero-Rated Supplies** These are taxable supplies that are subject to a zero rated.
- 3) **Exempt Supplies** These are non-taxable supplies that are not subject to GST.

Notes:

If your establishment is not registered for GST:-

- All values reported are exclusive of GST and the value of GST paid should be reported in Question 9.36: (GST on net purchases are not claimable as input tax)
- If the value of GST cannot be separated from your establishments' financial statement, Question 9.36 should not be filled.

Question 2 : Legal Organisation

2.1 Please mark (X) type of legal organisation in one box only.

a) Individual proprietorship

Refers to the business owned, funded and managed by one person that is the owner concerned. The business running is purely for profit. The owner has the ultimate right for the business and business liability is unlimited.

b) Partnership

Refers to the group of individuals who agreed with to conduct a business through an agreed based on the capital contribution which has been specified in the relevant agreement with the objective of making a profit. The business is managed by all or any one acting for all parties. As per Company Act 1965, trading partnership must comprise at least two members and should not exceed a maximum of twenty members. Liability for the business partnership is unlimited.

c) Limited liabilities partnership

Refers to business entity regulated under the Limited Liability Partnerships Act 2012. It is featured with the protection of limited liability to its partners similar to the limited liability enjoyed by shareholders of a company coupled with flexibility of internal business regulation through partnership arrangement similar to a conventional partnership.

d) Private limited company

A private company established to undertake a business with the objective of making a profit. The shares are closely held by the shareholders of the company who have control over its operation

Characteristics:

- i. Regulated under the Companies Act 1965 and is a legal entity separate from the owners;
- ii. Number of its shareholders between 2 - 50 members;
- iii. Company owners have limited liability. The owners / shareholders of the company contributed to the company's capital as board at least 2 people to know the company's policies and goals;
- iv. Shareholders who own 51% or more of the total shares shall be entitled to manage the company. The company's shares can be traded but not in the open market;
- v. Trading of share must be with the consent of the other shareholders.
- vi. Not listed on the Stock Exchange; and
- vii. Business life expectancy is longer and can be identified by the word "Sendirian Berhad" (Sdn. Bhd.) at the end of the company name.

e) Public limited company

A public limited company is a company established, with limited liability, by a minimum of two persons to operate the business with the objective of making a profit. The shares in a public limited company are openly held and in the case of company listed on the Bursa Malaysia, the shares are freely transferable.

Characteristics:

- i. Regulated under the Companies Act 1965 and is a legal entity separate from the owner;
- ii. Owned by the shareholders and there is no limit to the shareholder;
- iii. Management of the company is under the board of director responsibilities as appointed by shareholders; and
- iv. Listed on Bursa Malaysia.

f) Co-operative

Refers to a voluntary association with an unrestricted number of members and registered under the Co-operative Societies Act 1993. Funds are collectively owned to meet the needs of the members

g) Public corporation

Refers to bodies set up for the purpose of conducting business activities which consists of Statutory Bodies and Non-Statutory Bodies.

- i. Statutory body established under an Act of Parliament or of the State and regulated directly by the minister whom formulated the key policies of the organisation and are usually involved in the socio-economic development (e.g. MARA and FELDA).*
- ii. Non-Statutory Bodies established under the Companies Act 1965 and the Government has an equity with indirect control from the minister. Business is characterised by activities for the purposes of gain to the government in addition to socio-economic areas cannot be undertaken by private sector (e.g. Syarikat Bekalan Air Selangor Sdn Bhd (SYABAS)).*

h) Private non-profit making organisation

Refers to a non-stock company set up with limited liability. It comprises mainly welfare, religious, educational, health, cultural, recreational and other organisations providing social and community services to households. These services are provided free of charge or at prices which do not necessarily or fully cover the cost of providing such services. Any profit made is re-invested in the organisation.

2.2 Please mark (X) in the appropriate box for those who answered either Item 2.1 (a), (b), (c) or (d) only.

Woman-owned establishment refers to a minimum of 51 per cent of the equity held by a woman or women **OR** the biggest shareholders are women and the establishment is managed by a woman **OR** the Chief Executive Officer or Managing Director is a woman that owns at least 10 per cent of the equity.

Question 3 : Shareholders' Fund And Ownership Structure

3.1 Shareholders' fund

Shareholders' fund refers to investment through the purchase or ownership stake in the business to get some share of the income and the assets of the companies.

(a) Paid-up capital

Paid-up capital is the capital that has been issued by the shareholder. Each company is allowed to issue the share capital by a maximum limit of the authorised capital registered in the Companies Commission of Malaysia (CCM).

- i. For Individual proprietorship, partnership establishment or limited liabilities partnership, it refers to the capital contributed by the proprietor or partners.*
- ii. For private or public limited companies, it refers to the paid-up share capital of companies.*
- iii. For public corporation, it refers to the capital paid by the Malaysian government.*
- iv. For co-operative, it refers to the shares subscribed and paid by members, and/or subscription capital.*

(b) Reserves

Reserves is a special fund amount allocated for certain purposes

- i. For limited companies, it refers to the accumulated profit or loss such as capital reserves, share premium account, general reserves, foreign exchange reserves and other reserves.*
- ii. For individual proprietorship or partnership establishment, it refers to the balance in the profit and loss account.*
- iii. For co-operative, it refers to accumulated profit or loss and reserves fund.*

3.2 Ownership Structure

*Please report the percentage (%) of ownership of the establishment based on the paid-up capital as at **31st December 2015**.*

The ownership of an establishment is classified by the residential status of the owner(s) of the majority (more than 50%) of the paid up capital and not by their citizenship status.

(a) Held by Malaysian resident

i. Individual and company :

- Individuals who located in Malaysia for a period of at least one year; and
- Establishment or institution that was / is operating in Malaysia for a period of at least one year in which the economic interests based in Malaysia. An institutional unit has a center of economic interest in the region in a state where there is a location such as a building, place of production, or other premises on which or from which the unit engages and intends to continue engaging, either indefinitely or over a long period, in economic activities and transactions with significant scale.

ii. Federal, State and Local Government Agencies & Statutory Bodies

Refers to organisations owned by the Federal, State or Local Government and the examples are as follows:

- Khazanah Nasional
- Employee Provident Fund
- Agricultural Bank of Malaysia (Agro Bank)
- Johor Port Authority
- Penang Port Commission
- Public universities
- Malaysia Airport Berhad
- Majlis Amanah Rakyat (MARA)
- Perbadanan Usahawan Nasional Berhad (PUNB)

(b) Held directly by non-Malaysian resident

A **non-Malaysian resident** is any individual, establishment or other organisation located / operating abroad.

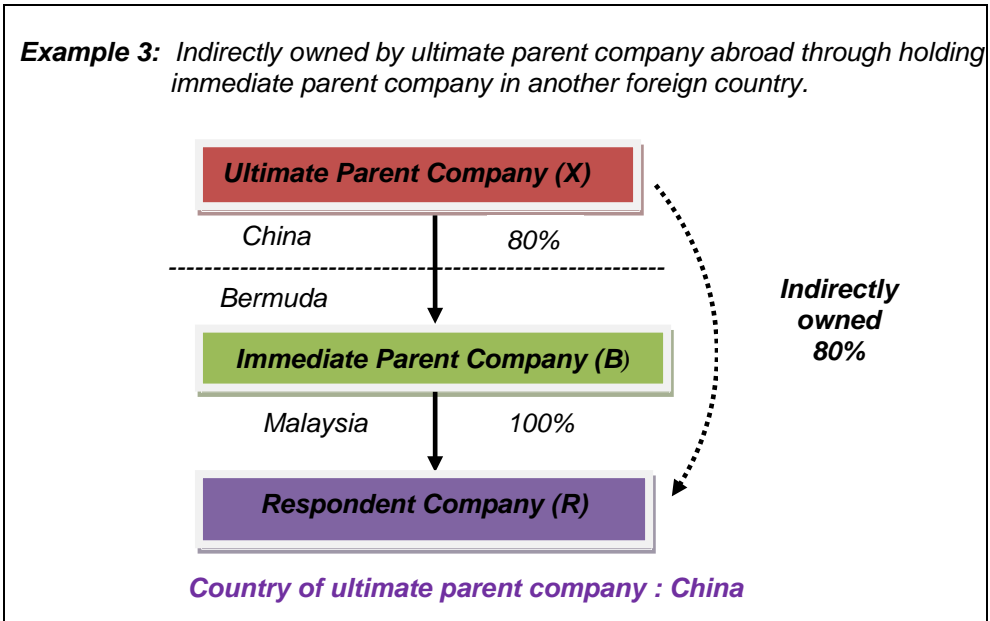
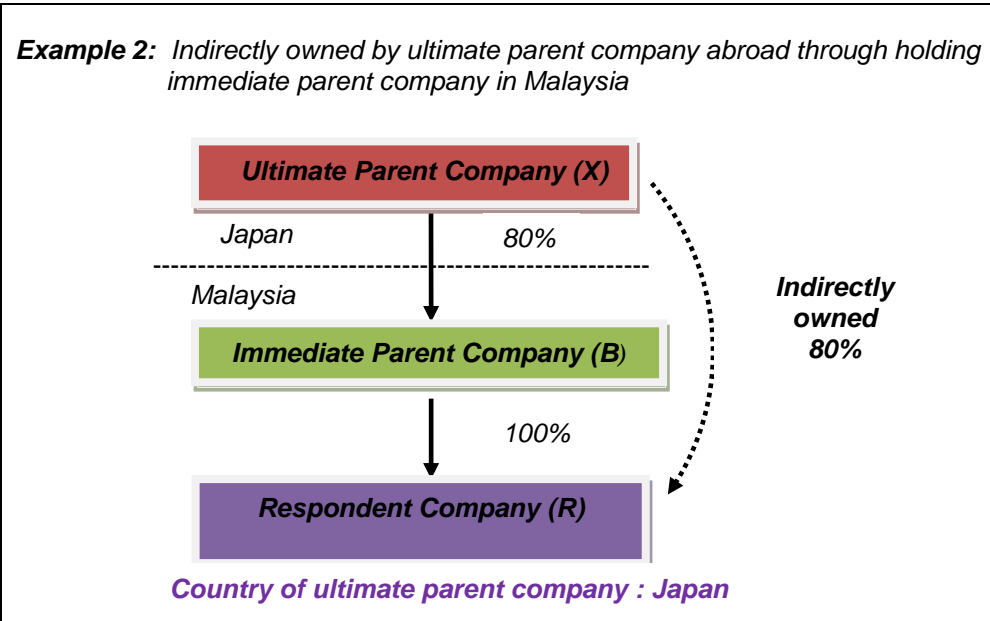
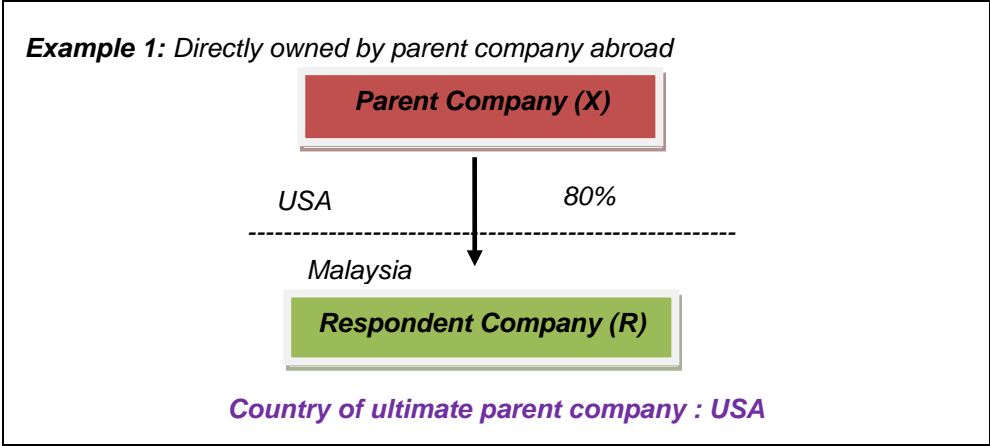
Resident status of a foreign government representatives, international organisations, foreign students and patients are as follows:

- foreign government representatives (embassies, consulates, military bases, foreign governments) in Malaysia are regarded as extraterritorial organisations thus regarded as non-residents;
- Malaysia's official representatives abroad is considered as resident of Malaysia
- international organisations are not regarded as resident for any economy / country; and
- foreign students and patients are treated as residents of their home country.

3.3 If paid-up capital is directly or indirectly held 50 per cent or more to the establishment by a foreign company or individual, please specify the country of the ultimate parent company.

Ultimate parent company refers to the companies that owned, directly or indirectly, the effective equity interest in this establishment (50 per cent or more). The shares of ultimate parent company are not majority owned by another company.

The country refers to location where the ultimate parent company is undertaking economic activities / business.

Question 4 : Capital Expenditure and Value of Assets (Exclusive of GST)

Capital Expenditure is the total expenditure incurred for the purchase or replacement of the assets of the establishment. For reporting purposes, the value that should be included is the assets excluding the GST paid by the establishment.

Value of assets is the value of acquisition or used of such entities in a period of time. The value of assets can be distinguished from non-financial assets and financial assets. For non-financial assets, it distinguished between production and non-production assets. Production assets consist of structure, machinery and equipment and other assets.

- i. Information required in this question are:
  - a.** inventory value of assets as at the **first and last day** of the reference year; and
  - b.** value of transactions of assets during the reference year.*
- ii. Net book value as at the beginning of the year, to be recorded in **column 01**, that is the book value, net of depreciation in the year before.*
- iii. Value of additions during the year includes all acquisitions of assets by the establishment, whether new purchases, obtained from other establishments or produced by its employees. Major repair and improvements to existing assets which extended their normal economic life or raised their productivity are to be reported. Current repairs and routine maintenance are to be **excluded**.*
- iv. Acquisition from other establishments should be valued at the full cost incurred, i.e. at delivery price plus the cost of installation, including any necessary fees and taxes (e.g. stamp duty and cost of ownership transfer), but **excluding** financing costs*
- v. Assets acquired 'in gratis' from another establishment under the same ownership should be valued as though purchased from outside the establishment.*
- vi. **New purchases include imported (new & used)** cover acquisitions of new assets including imports of used assets since they represent newly acquired assets for the Malaysian economy. This refers to fixed assets that is not used in Malaysia, including imported fixed assets, whether new or used in **column 02**.*
- vii. **Used Malaysian assets** refer to all assets previously used in Malaysia including those reconditioned or altered before acquisition are to be treated as used in **column 03**.*
- viii. **Built / self produced** for assets produced by the establishment for its own use, the costs of all works done during the year should be recorded. Any overhead costs allocated to this work should be included in **column 04**.*

*Capital transaction should generally be recorded when ownership is acquired. Normally it should coincide with the time at which the assets are in its completed form and delivered to the control of the establishment. This is the basis for recording expenditure of all fixed assets **except** construction work. In the case of construction, the value of construction work done is the value of work carried out on projects completed during the reference year, plus the value of work under construction at the end of the reference year minus the value of work at the beginning of the reference year.*

- ix. **The value of fixed assets sold or discarded** during the year regardless of their condition is to be reported according to the actual amount realised in **column 05**.*
- x. **Gain / loss from sales / revaluation of assets:** When an asset is sold above or below the net book value, a gain or loss from the sale of asset is realised and should be reported in **column 06**.*

*Similarly, an asset can be revalued to reflect the current market value and a gain or loss from revaluation of asset is realised and should also be reported under **column 06**. If it is a loss, the figure should be written beginning with symbol (-).*

- xi. **Current depreciation** represents loss or diminution of value of an asset consequent upon wear and tear, obsolescence or permanent fall in market value (depreciation allowed for a tax purposes is acceptable). The value reported in the establishment's books of accounts for each class of fixed assets should be reported separately in **column 07**. This includes amortization of leasehold land. Total of depreciation should be equal to item 9.30 of Question 9.*

- xii.** The closing net book value of reference year in **column 08** =
- + the opening net book value
  - + value of assets acquired
  - assets sold or discarded
  - +/- gain / loss from sales / revaluation of assets
  - current depreciation

xiii. The amount paid for the use of any assets taken on lease or rent is to be reported in **column 09**.

The types of assets are defined as follows:

4.1 Fixed assets

Fixed assets cover all goods (land, building, machinery, vehicles, computer, etc.), new or used, which have a productive life of more than one year and are intended to be used by the establishment.

4.1.1 Land includes the value of sites without taking into account improvements and structures. This also includes reclaimed land. e.g: coastal land reclaimed to create a land.

4.1.2 Buildings and other construction:

(a) **Residential** consists entirely or primarily of dwellings.

(b) **Non-residential** buildings for industrial, commercial or public use e.g. factories, warehouses, office buildings, stores, restaurants, garages, shops, hospitals, school, etc.

(c) **Other construction work** includes building or renovation of roads, railroads, sewers, bridges, harbours, car parks, pipelines, etc.

4.1.3 Land improvement

Includes value of work done on clearing, preparing construction sites and landscaping but excludes the value of land before improvement. It also includes outlays on land clearance and land reclamation irrespective of whether it represents an addition to total land availability or not example, irrigation and flood control projects, dams and dykes which are part of these projects, clearance and reforestation to timber tracts and forests.

4.1.4 Transport equipment

Refers to equipment used for the conveyance of goods and / or persons for business purpose.

4.1.5 Information and communications technology:

(a) Computer hardware

Refers to all computer hardware used for processing, storing and transmitting data and information related to computer system.

(b) Computer software

Refers to software used in operating the computer programme and databases whether it is self-produced, custom-made as well as ready-made (non-customised).

(c) Telecommunications equipments

Refers to mobile phones, personal digital assistants (PDAs), satellite dishes, audio-visual equipments (e.g. radios, television) and other television / radio transmitters and receivers.

4.1.6 Machinery and equipment includes power generating machinery, office machinery and equipment, metal working machinery, construction and other industrial machinery, cranes, fork-lift equipment etc., durable containers, equipment and instruments used by professionals and any other machinery and equipment including major repair and improvement to these types of machinery and equipment.

4.1.7 Furniture and fittings covers all items required to furnish and equip a building, e.g. chairs, tables, carpeting etc.

4.1.8 Mineral Exploration is undertaken in order to discover new deposits of minerals (tin, gold, silver, copper, bauxite, etc.) or fuels (crude oil, natural gas, coal etc.) that may be exploited commercially. The exploration can be undertaken on own account by enterprises engaged in mining or the extraction of fuels. Alternatively, specialised enterprises may carry out the exploration for their own purpose or for fees.

The expenditures incurred on exploration during a reference year, whether undertaken on own account or not are treated as expenditure on the acquisition of intangible fixed assets and therefore included in the enterprise's gross fixed capital formation. The following expenditures are included in this item:

- (i) Costs of actual test drillings and borings;
- (ii) Costs incurred to carry out the tests (example, costs of aerial or other surveys, transportation cost, etc.); and
- (iii) The value of resources allocated to exploration during the reference year.

4.2 Other assets refers to intangible assets that includes patent and goodwill.

4.2.1 Patent refers to exclusive right to manufacture a mechanical invention which runs for a number of years. Patent is valued at cost.

4.2.2 Goodwill arises from the good reputation of a company and the customer's loyalty it has gained. When a business is purchased for a price in excess of the value of its net assets, then the excess presumably is for goodwill.

4.2.3 Work in progress

Refers to assets (i.e. building, machinery & equipment etc.) partially completed and has yet to be capitalised. For example, if a company is constructing an asset such as building to be used in production, and the asset is only partially completed, the amount spent would be recorded as work in progress.

4.3 Others

This item covers assets / capital expenditure, if any, that are unable to classify above e.g. jewellery, antiques and arts. **Exclude** all financial assets such as cash, debtors and stocks (share).

4.4 Total

Please total up **4.1, 4.2 and 4.3**.

4.5 Work in progress (detailed)

Specify the current expenditure of work in progress for the reference period i.e. residential, non-residential, other construction, machinery & equipment and others.

Question 5 : Persons engaged and Salaries & Wages

A. General definitions

This question is divided into two parts, namely **Question 5A (MALE WORKERS)** and **Question 5B (FEMALE WORKERS)**. Please complete your employees' particulars as the following definitions:

i. Number of persons engaged (columns 31 and 32)

Please report all persons engaged in this establishment by category of workers, citizenship and ethnic group from columns **31** and **32** during **December 2015** or the **last pay period** in the reference year. The number of persons reported should include persons on short-term leave such as sick leave or vacation leave Directors of incorporated enterprises who are paid solely for their attendance at Board of Directors' meetings, persons on indefinite leave, military leave or on pension are **excluded**.

ii. Annual salaries & wages (column 18)

Please report all payments (salaries, wages, bonuses, commissions, overtime pay and cash allowances including cost of living, housing, car, food etc.) made throughout the reference year to all paid employees in each category. **For all directly employed workers**, report total payments made before deductions for income tax and employees' contributions to Employees' Provident Fund (EPF) / Social Security Organisation (SOCSO) / other provident / superannuating funds. The employer's contributions to such funds as mentioned above should be **excluded**.

iii. Number of persons provided by other establishment (column 51)

Refers to the number of persons employed in this establishment during December 2015 but salaries and wages paid by establishment that supply the workers. Payment to that establishment need to be reported in **Question 9.7 on page 13.**

B. Definitions of category of workers

5.1 Working proprietors and active business partners

Include all individual proprietors and partners (part-time or full-time) who are actively engaged in the work of the establishment. Sleeping partners and inactive members of proprietor's family are **excluded**, unless they participate in the control and management of the business. This category is not applicable to limited companies or public corporations, the ownership of which is represented by equity shares.

5.2 Unpaid family workers

Include all family members (full-time or part-time) of any of the owners of the establishment who during the specified period worked a minimum of one-third of the normal working time but did not receive any payment, neither in cash nor in kind for the work done. These workers definitely received food, shelter and other support as part of the household of the owner whether they work in the establishment or not.

However, if regular salaries and allowances are received by family workers and they contribute to EPF or other superannuating funds, they should be considered as paid employees, i.e., to be reported in item 5.3 and 5.4, Question 5A and 5B in accordance with whether they are full-time or part-time workers as defined above.

This category of unpaid family workers is not applicable to limited companies or public corporations, the ownership of which is represented by equity shares.

5.3 Paid employees (full-time)

Full-time workers refer to all those who normally work for **at least 6 hours a day and 20 days a month.** Persons working away from the establishment whose pay and services are under the control of the establishment such as sales representatives, engineering representatives, maintenance and repair personnel, if any, are to be included. Also included among the employees are paid managers and working directors of incorporated enterprises, except they are paid solely for their attendance at Board of Directors' meetings. All such employees are to be reported according to category of workers as defined below:

5.3.1 Manager

Managers are defined as those who decide or participate in formulating the policy of the organisation, plan, organise and direct the interpretation and execution of policies. They are responsible for their organisation as a whole or for one or more departments of an organisation usually within guidelines set by the board of directors or governing body where they should be responsible for the operations carried out and the results obtained e.g. company's manager.

5.3.2 Professionals

5.3.2.1 Professionals

Professionals increase the existing stock of knowledge, apply scientific or artistic concepts and theories, teach about the foregoing in a systematic manner, or engage in any combination of these three activities e.g. Administrative Professionals .

5.3.2.2 Researcher

Specifically refers to the Researcher Position. Researcher conducts research, improve materials and industrial products and processes or develop concepts, theories and operational methods, and apply scientific knowledge based on the investigation of systematic and organised.

For example, a person holding the post of an engineer and carries out research job is not classified as a researcher.

5.3.3 Technicians and Associate Professional

Technicians and associate professional perform mostly technical and related tasks connected with research and the application of scientific or artistic concepts and operational methods, and business regulations, and teach at certain educational levels. Most occupations in this major group require skills at the third skill level e.g. motor vehicle technicians.

5.3.4 Clerical Support Workers

Person in clerical occupations compile and maintain records of financial transactions and other information of business activities including handling of cash on behalf of the establishment and its customers, record oral or written matter by short-hand writing, typing and other means e.g. clerks, book keepers, typist, stenographers, receptionists, secretaries and storekeepers.

5.3.5 Services and Sales Workers

Services and Sales Workers provide personal services related to travel, housekeeping, catering, personal care, or protection against fire and unlawful acts, or they pose as models for artistic creation and display, or demonstrate and sell goods in wholesale or retail shops and similar establishments, as well as at stalls and markets e.g. cashiers, tickets clerk and security guards.

5.3.6 Craft and Related Trades Workers

Craft and Related Trades Workers apply their specific knowledge and skills in the fields of mining and construction, form metal, erect metal structures, make, fit, maintain and repair machinery, equipment or tools, carry out printing work as well as produce or process foodstuffs, textiles, or wooden, metal and other articles.

The work is carried out by hand and by hand-powered and other tools which are used to reduce the amount of physical effort and time required for specific tasks, as well as to improve the quality of the products. The tasks call for an understanding of all stages of the production process, the materials and tools used, and the nature and purpose of the final product.

5.3.7 Plant and Machine Operators and Assemblers

Plant and Machine Operators and Assemblers operate and monitor industrial and agricultural machinery and equipment, drive and operate trains, motor vehicles and mobile machinery and equipment, or assemble products from component parts according to strict specifications and procedures. The work mainly calls for experience with and an understanding of industrial and agricultural machinery and equipment as well as an ability to cope with machine-paced operations and to adapt to technological innovations.

5.3.8 Elementary Occupations

Elementary Occupations perform single and routine tasks which mainly require the use of handheld tools and in some cases considerable physical effort e.g. general workers.

5.3.9 Total paid employees (full-time)

Please total up 5.3.1 to 5.3.8.

5.4 Paid Employees (part-time)

Refer to those who worked less than 6 hours a day and / or less than 20 days a month and received pay.

5.5 Total

Please total up 5.1, 5.2, 5.3.9 and 5.4

Question 6 : Number of Persons Engaged by Qualification

The report of the number of persons engaged by qualifications are classified to the Academic and Technical / Skills divided into 7 major groups:

6.1 Postgraduate

Refers to Masters Degree and Ph.D. holders from institutions of higher learning (local / overseas).

6.2 Bachelor / Advanced Diploma or equivalent

(a) Academic

Refers to first degree from institutions of higher learning (local or overseas). Advance diploma or professional qualifications **which are deemed to be at par or higher than first degree** are also to be included, such as ACCA, (CIMA (accounting), LLB (law) ICSA (secretarial) etc.

(b) Technical and Vocational

Refers to the first degree **specialised in technology (Technical and Skills)** from the Malaysian Technical University Network (MTUN) of Universiti Malaysia Perlis (UniMAP), Universiti Malaysia Melaka (UTEM), Universiti Tun Hussein Onn Malaysia (UTHM) and Universiti Malaysia Pahang (UMP).

6.3 Diploma

(a) Academic

Refers to diploma from institutions of higher learning, polytechnics or colleges (local or overseas), which are not recognised to be equivalent to a degree.

(b) Technical and Vocational

Refers to diploma from institutions of higher learning, polytechnics or colleges (local / overseas) which are not recognised as a degree specialising in Technical and Vocational Education and Training (TVET).

6.4 STPM or equivalent

Refers to STPM / STP / HSC / GCE 'A' Level qualifications or passed the matriculation examination conducted by any recognised university or college.

6.5 Certificate

(a) Academic

Refers to the certificate obtained from community colleges, polytechnics and private college which are academics oriented.

(b) Malaysian Skills Certificate (TVET)

(i) Malaysian Skills Certificate Level 3

Refers to qualification of certificate that are certified by the Department of Skills Development. Competent to perform various work activities. Have a responsibility and in addition to control and guide the others. Recognised as a Skilled Workers.

(ii) Malaysian Skills Certificate Level 1&2

Refers to qualification of certificate that are certified by the Department of Skills Development. Recognised as the Semi-Skilled Workers.

(iii) Other Skills Certificate

Refers to qualification of certificate obtained from the Community Colleges, Polytechnics, Industrial Training Institute, National Youth Skills Institute, and private college specialising in Technical and Vocational Education and Training (TVET).

6.6 SPM / SPM(V) or equivalent

Refers to SPM / SPM(V) / MCE qualifications or equivalent examinations such as GCE 'O' Level.

6.7 Below SPM / SPM(V) qualification

Refer to qualifications such as PMR / SRP / LCE, completed primary school or below the mentioned qualifications level.

6.8 Total

Please total up 6.1 to 6.7.

This total must be equal to the corresponding figures reported in Question 5A (Male) and 5B (Female) excludes total persons provided by other establishment.

Question 7 : Man-Hours Worked During The Reference Year

7.1 Number of workers per shift

Refers to number of workers per shift.

7.2 Number of days worked during the reference year

Refers to actual number of days which the establishment normally operated during the reference period.

7.3 Number of hours worked in a shift

Refers to the total hours of worked per shift.

7.4 Total man-hours worked

Refers to (7.1 x 7.2 x 7.3).

7.5 Total overtime man-hours worked during the year

Refers to the total number of man-hours worked outside the normal hours of the establishment.

7.6 Total man-hours worked during the year

Refers to the total (7.4 and 7.5).

7.7 Wages paid for overtime during the reference year

Refers to the total salaries and wages paid for the work performed outside the normal working of the establishment.

Question 8 : Turnover / Income (Exclusive of GST)

The data reported for this Question should be based on the Trading, Profit & Loss Account and other supporting documents for the reference year 2015. For reporting purposes, the value of turnover / income should exclude GST. Please provide best estimates if the account is not ready or finalised.

8.1 Sales of sand

*This refers to sales made during the reference year for sand produced by the establishment. Only sales of sands produced by your establishment should be reported. Sand purchased for resale without further processing **should be excluded**. Sand transferred to other concerns under the same ownership of this establishment are to be included.*

The valuation of sales of minerals is the gross sales value invoiced to the customers, net of discounts and rebates, and allowances for returned goods allowed to the customers.

8.1.1 Please state the percentage of exports based on total value of sales during the reference year

8.1.2 Carriage outwards using your own transport

Charges received from the purchasers for the use of your own transport vehicles such as lorries, vans, ships etc., for transportation of minerals to the purchasers.

8.1.3 Carriage outwards with the purchase of transport service from other establishment

This refers to transport service charges received from the purchasers on behalf of other transport companies for the transportation of goods provided by these companies to the purchasers.

8.1.4 Royalty payments to Government (example docket payments)

Royalty payments are payments imposed by the Land and Mines Offices on land owners when the land owners or the mine operators extract mineral and rock materials from the land.

8.1.5 Taxes on products/commodities

A tax on a product / commodity is a tax that is payable per unit of some good or service. The tax may be a specific amount of money per unit of quantity of a good or service, or it may be calculated ad valorem as specified percentage of the price per unit or value of the goods or services transacted. A tax on a product / commodity usually becomes payable when it is produced, sold or imported, but it may also become payable in other circumstances, such as when a good is exported, leased, transferred, delivered or used for own consumption or own capital formation. Examples of taxes on products / commodities are export taxes, excise duties, sales taxes, etc.

8.1.6 Commissions earned from transport services

Commissions earned by mining establishments from transport companies (such as lorry transport companies) that provide transport services to the purchasers. This is because the mining establishments introduce the business of transportation of goods to lorry transport companies.

8.1.7 Commissions paid to agents (example providing transport services / sales)

Commissions paid by mining establishments to agents for arranging transport services and / or obtaining sales of quarry products.

8.1.8 Ex-mine value

The valuation at ex-mine value should be based on the market value of this minerals net of discounts and rebates, as charges to customers less all distributive expenses actually incurred, such as (a) allowances for returnable cases or other packing and any other drawbacks allowed to customers ;(b) charges for carriage outwards paid to other establishments, for example, transport cost, insurance premium, storage charges, etc.;; (c) commissions to selling agents etc. and (d) other charges such as excise duties, sales tax, export duties and other supplementary payments paid by the mine to the government.

8.2 Sales of by products such as clays

Please give details on the other side products such as clays. The valuation of sales is the gross sales value invoiced to customers, net of discounts, rebates, and allowances for returned goods allowed to customers.

8.3 Sales of manufactured/processed / assembled products

These refer to sales of goods made during the reference year whether produced by the establishment in the reference year or in the previous year. Only sales of goods manufactured/processed / assembled by this establishment should be reported. Goods purchased for resale without further processing should be excluded. Manufactured products transferred to other concerns under the same ownership of this establishment are to be included.

The valuation of goods sold should be at the establishment price charged to the customers. The valuation should include all duties and taxes, which fall on products when they leave the establishment. Any subsidies received should be excluded. Rebates to price, discounts and allowances on returned goods allowed to customers should be deducted.

8.4 Value of construction work done

Total value of construction work done includes new construction work, capital repairs, restorations, conversions and current repairs and maintenance which was carried out during the year for the owner / investor of the project. Own account constructions of the unit by the unit's own labour force for use as own fixed capital assets should be excluded, example temporary sheds built to house the construction workers.

8.5 Value of sales (from goods / materials purchased for resale without further processing)

Please report the value of sales of all goods sold in the same condition as purchased without undergoing further processing, irrespective of whether the resale was at wholesale or retail.

8.6 Income from Industrial Services (Manufacturing, Mining and Stone Quarrying) rendered

This item covers all income earned by your establishment for services rendered to other establishments in manufacturing, mining and stone quarrying industries during the reference year.

8.6.1 Processing fees received for processing work done for other establishments on their materials

This refers to fees received by the establishment for contract and commission work done for other establishments on material owned by them during the reference year. Contract and commission work consists of the processing, transforming or assembly of material supplied by the units which order the work.

8.6.2 Income from repairs and maintenance work done on other establishments' machinery and equipment

This item covers all income earned from repairs, maintenance and installation work done on machinery and equipment of other establishments. The invoice price should include in addition to labour and overhead costs, charges for materials supplied by the establishment in the course of the work.

8.7 Income from services provided by this establishment

This item covers all income earned by your establishment for services rendered to other establishments that are not in the manufacturing, construction, mining and stone quarrying sectors during the reference year. In the event that certain income earned by your establishment cannot be classified under any of the items 8.7.1 to 8.7.3, please report these under item 8.7.4. However, you are required to specify in detail what these items are

8.7.1 Commissions and brokerage earned (other than those reported in item 8.1.5)

Commissions and brokerage earned by your establishment as money paid for selling the goods / services of establishment, other than those reported in item 8.1.5.

8.7.2 Freight on transportation of goods other than minerals using your own vehicle reported in item 8.1.1

Charges received from the purchasers for use of your own transport vehicles such as lorries, vans, ships etc., for the transportation of products such as minerals, sand and clay to the purchasers.

8.7.3 Management fees received

It refers to charges received by your establishment for managing some activities / projects of other establishments.

8.7.4 Income from all other services rendered (specify)

Same as the explanation in item 8.7. Please give details on types of services that cannot be classified under items 8.7.1 to 8.7.3.

8.8 Incomes from rental

Any value of income received from rent / rental listed from items 8.8.1 to 8.8.4 has to be entered in the appropriate box.

8.9 (a) Non-operating income

Refers to interest income, dividend income, other investment income, gain from sales / revaluation of assets, gain from foreign exchange / financial assets, bad debts recovered and claims and compensations received.

(b) Royalties, copyrights, licensing and franchise fees

Refers to income received from royalties, copyrights, licensing and franchise fees received.

(c) Remittance, gifts, budget grants / subsidies received

Refers to income received from remittances, gifts, budget grants / subsidies from:

(i) Government / Statutory Bodies

(ii) Non-government organisations / corporate sponsorship

8.10 Electricity sold to other establishments

Where an establishment has generated electricity for its own use and for sales to other establishments / individuals, the value of electricity sold during the reference year is to be reported here.

8.11 Income from royalty payments received on own land

Royalty payments are payments paid by mine operators to land owners, whether individuals or non-government establishments for minerals / rock material products produced. The royalty payments are paid according to an agreement that has been agreed upon between the mining land owners that leased it from the government, with the mine operator. This item refers to the royalty payments received from other establishments or individuals to your establishment.

8.12 Other incomes

Please report details of the types of others income that cannot be classified under any of the items 8.1 to 8.11.

8.13 Total turnover / income

Please total up item 8.1 to 8.12.

8.14 Other receipts

8.14.1 Capital transfers received

Capital transfer is defined as a transaction in which one institutional unit transfers a financial asset or fixed asset to another unit without receiving any goods, services or asset in return.

8.14.2 Income from receipt of financial leasing

A financial lease is a contract between a lessor and a lessee whereby the lessor purchases an asset that is at the disposal of the lessee and the lessee contract to pay rentals which enables the lessor, over a period of the contract, to recover all of his cost including interest. Financial

lease may be distinguished by the fact that all the risks and rewards of ownership are, de facto, transferred from the legal owner of the goods, the lessor, to the user of the goods, the lessee. This item refers to receipt of financial leasing by your establishment as a lessor from other establishments as a lessee during the reference year.

8.15 Grand Total

Please total up **item 8.13 to 8.14.**

Question 9 : Expenditure (Exclusive of GST)

The data reported for this Question should be based on the Trading and Profit & Loss Account and other supporting documents for reference year **2015. For reporting purposes, the value of expenditure should exclude GST.** Please provide the best estimates if the account is not ready or finalised.

9.1 Cost of materials and supplies consumed

This item includes all goods / materials and supplies owned by this establishment which have been consumed during the reference year to produce the output of this establishment. Materials consumed in the production / construction of fixed assets for the establishment's own use should also be included. It also includes materials and supplies consumed for repairs and maintenance, stationery and office supplies.

9.2 Cost of goods / materials purchased for resale without being processed

Report the value of cost of goods / materials purchased for resale in the same condition as purchased without undergoing further processing, irrespective of whether the resale was at wholesale or retail.

9.3 Water purchased

Refers to charges for water purchased. If the charges for electricity and water purchased are combined together in the account, please provide an estimate for water consumed.

9.4 Electricity purchased

Refers to charges for electricity purchased. If the charges for water and electricity purchased are combined together in the account, please provide an estimate for electricity consumed.

9.5 Fuels, lubricants and gas

Refers to the purchase of fuels (example diesel, petrol, furnace oil, fuel oil), lubricants (example lubricating oil, grease) and gas (example liquefied petroleum gas, natural gas, natural gas for vehicle).

9.6 Employment costs

9.6.1 Salaries and wages (include overtime pay, allowances, bonuses and commissions)

The information required to be filled for this item is all salaries and wages (including overtime pay), allowances, bonuses and commissions paid to all employees (include workers employed through labour contractors and part-time employees) other than working directors engaged during the reference year. Report payments made during the reference year and not just payments made to employees engaged during the last pay period of the reference year.

9.6.2 Directors salaries, allowances, bonuses and commissions of working directors

Payments to working directors such as directors' salaries, allowances, bonuses and commissions during the reference year should be reported here. Please ensure that this item is not reported in item 9.6.1 of Question 9.

9.6.3 Fees paid to non-working directors for their attendance at `Board of Directors' meetings

This refers to attendance allowances paid to non-executive directors for their attendance in the board of Directors meetings.

9.6.4 Gratuity, retirement/retrenchment benefits to employees

These are lump sum payments paid by employers directly to employees when they are on retirement or being retrenched.

9.6.5 Payments in kind to employees

Payments in kind should cover the cost of goods and services furnished to employees free of charge, or at markedly reduced cost, which are primarily of benefit to the employees as consumers. Outlays by employers which are of benefit to them as well as their employees example, expenditure by employers on amenities provided at places of work, sports and recreational facilities and reimbursements by employers of the expenses of travel, entertainment and work clothing, tools and equipment which are incurred by their employees, should be excluded. Payments in kind, therefore, include free issue of food, beverages, tobacco, free medical attention, free accommodation and the like.

(i) Free medical attention

Please report value of medical fees paid for your employees. This value includes subsidies.

(ii) Other payments in kind to employees such as free food, free accommodation

Report value of food and accommodation etc. given free by your establishment to your employees. This value includes subsidies.

9.6.6 Cost of transportation of workers (to and from work place)

It refers to cost of transportation of workers to and from work place undertaken by this establishment such as factory bus services.

9.6.7 Value of free wearing apparel provided

This refers to value of free wearing apparel given to employees such as uniforms, overalls and office attire.

9.6.8 Staff training, workshop and seminar cost

This refers to cost related to staff training, workshop and seminar sent by the employers, whether locally or overseas.

9.6.9 Levy on labour

Refers to charges paid in the reference year by the employer of foreign workers to the government. The levy was RM410 for domestic helper, plantation workers RM590, construction and manufacturing sector RM1, 250 while services sector RM1, 850.

9.6.10 Employer's contribution to provident funds, social security schemes, pensions and welfare schemes

(i) Employer's contribution to pension funds

These are payments made by the employers to the pension fund for the benefit of their employees. A pension fund is a scheme or arrangement to provide pension and / or other benefits for members on leaving service or retiring and after a member's death, for his / her dependents.

(ii) Employers' contribution to Employee's Provident Fund (EPF)

*This refers to employers' contribution to **Employee's Provident Fund (EPF)**.*

(iii) Employers' contribution to other provident funds

This refers to employers' contribution to provident funds other than those organised and managed by the government.

(iv) Employers' contribution Social Security Organisation (SOCSO)

*This refers to employers' contribution to **Social Security Organisation (SOCSO)**.*

(v) Private social security schemes (example worker's compensation insurance etc).

It refers to employers' contribution to social security schemes managed by other than government.

(vi) Gratuity benefits schemes, retirement / retrenchment

Refers to employers' contribution to retirement or retrenchment schemes other than those managed by the government.

9.7 Payment to other establishment for providing workers

Refers to the payments made to the other establishment for providing workers for the purpose of service.

9.8 Payments to blasting, stone crushing and mine palong contractors. Please provide details on page 24.

You need to report for this item only if you are required to complete a "Census of Mineral" and / or "Census of Stone Quarrying" and / or a "Census of Sand Extraction" questionnaire.

9.9 Payment for industrial (processing) work done by others (including stripping overburden (earth removal) and internal transport in mine site)

Payments made for processing work done by other establishments / individuals during the reference year on materials supplied by your establishment.

9.10 Payments for current repairs and maintenance work done by others on this establishment's fixed assets

The total cost of repairs and routine maintenance work done by others on the establishment's fixed assets (example buildings, transport equipment, machinery etc.) is to be reported here. However, major repairs of a capital nature, example expenditure on betterment of fixed assets are not to be included here but in columns (02) and (04) accordingly in Question 4 as capital expenditure and fixed assets.

9.11 Rental payments

(i) Land

Refers to payment for usage of land on rent or lease basis on land of other establishments / individuals by your establishment.

(ii) Rental payments (excluding rental of land)

Refers to rent or leasing on land and also rental payments on operational leasing of building / premises, machinery and equipment, transport equipment and other assets.

9.12 Telecommunication fees (example telephone, internet, etc.)

It refers to fees for telecommunication services. Telecommunication services encompass the transmission of sound, images or other information by telephone, telex, telegram, cable broadcasting, satellite, electronic mail and facsimile.

9.13 Postage and courier service charges

It refers to charges for postal and courier services. Postal and courier services encompass the pick-up, transport and delivery of letters, newspapers, periodicals and other printed matters, parcels and packages by Pos Malaysia Berhad and other operators. Also included are post office counter and mail box rental services.

9.14 Bank charges

It refers to bank charges for financial services provided by financial institution such as banks. Examples for bank charges are payments for cheque books, service fees for bank drafts, traveller's cheques, letters of credit, bankers' acceptances and commissions and fees related to transactions in security.

9.15 Transportation of goods (carriage outwards)

*It refers to payments for transportation of goods as a result of production process (minerals, quarry products and sand) and / or transfers of fixed assets. It **excludes** payments of transportation of materials, supplies and fuels, and such payments should be included under item 9.1 (cost of materials and supplies consumed) and item 9.5 (fuels, lubricants and gas consumed) accordingly.*

9.16 Insurance premiums on building, machinery, transport equipment and goods

It refers to insurance premium paid by this establishment on building, machinery, transport equipment and goods (excluding workers compensation insurance).

9.17 Commissions and agency fees

It refers to commissions and fees paid to other establishments / individuals / agents as money paid for selling the goods or providing services for your establishment.

9.18 Advertising and promotion

It refers to payments for advertisements / promotion of goods, services and name of your company / business through media such as newspapers, television, radio, internet or other media, whether locally or overseas.

9.19 Accounting, secretarial and audit fees

It refers to fees of accounting, secretarial and audit establishments for accounting, auditing, book-keeping, tax-related and secretarial duties services.

9.20 Legal fees

It refers to fees for legal advice, representation and documentation services.

9.21 Payments for Information Technology / Computer services

This refers to information technology / computer services relating to hardware consultancy, software consultancy and supply, data processing services and database activities.

9.22 Management fees

It refers to fees for management services provided by other establishments / individuals for planning, organisation, cost projecting and human resource management.

9.23 Other professional charges (example architects', engineers', surveyors' consultation fees, etc.)

Refers to fees for professional services provided by architectural, engineering, surveying consultancy firm etc.

9.24 Payments for security services

It refers to payments for security services such as police escort for transfers of explosive materials, security guard services to withdraw money from bank.

9.25 Entertainment expenses

It refers to expenses for the entertainment of business clients by this establishment.

9.26 Travelling expenses

It refers to expenses incurred by employees of your establishment for performing official duties outside office such as travelling, lodging, food, petrol / diesel bill, parking fees and other related expenses.

9.27 Payments for other non-industrial services such as tolls, ferry, pilotage, towage and harbour fees and charges (specify)

Please report details of the type of payments for services that can't be classified under any of the items 9.11 (ii).1 to 9.26.

9.28 Interest paid

It refers to annual interest paid on loans taken by your establishment from financial institutions such as banks at certain interest rates.

9.29 Non – operating expenditures

Refers to the indirect expenditure incurred by the establishment including foreign exchange losses, losses on sales, bad debts written off and current transfers.

9.30 Current depreciation on fixed assets

It refers to annual current depreciation on fixed assets due to wear and tear, deterioration and obsolescence. It includes annual amortisation of leasehold land.

9.31 Commodity taxes such as export duty, sales tax paid before GST implementation and excise duty

A tax on a product / commodity is a tax that is payable per unit of some good and service. The tax may be a specific amount of money per unit of quantity of a good or service, or it may be calculated ad valorem as a specified percentage of the price per unit or value of the goods or services transacted. A tax on a product / commodity usually becomes payable when it is produced, sold or imported, but it may also become payable in other circumstances, such as when a good is exported, leased, transferred, delivered or used for own consumption or own capital formation. Examples of taxes on products / commodity are export duties, excise duties, sales taxes etc.

9.32 Indirect taxes and government licence

(i) Assessment (on land and buildings) and quit rent

It refers to assessment on land and buildings collected by local authorities such as City Hall, Municipal Council, and quit rent on land collected by District Land and Mines Office.

(ii) Driving licence, motor vehicle licence and registration fees

It refers to fees for driving licence, motor vehicle licence, and vehicle registration issued by the Road Transport Department.

(iii) Road tax

It refers to road tax collected by the Road Transport Department for motor vehicles.

(iv) Premiums on leases (paid to land office)

It refers to premiums on leased government land such as Temporary Occupation Licence (TOL) land. This payment is imposed when the government land was first approved for leasing to your establishment and also imposed for renewing annual lease for the duration of the leasing.

(v) Business registration fees, stamp duties and entertainment duties

It refers to business registration fees for individual proprietorship and partnership establishments collected by the Registrar of Businesses; stamp duties for agreement / contract documents; and entertainment duties for entertainment business activities. It also includes registration fees for companies and co-operatives.

(vi) Royalties paid to government (example docket fees)

It refers to royalties paid to District Land and Mines Office for minerals, rock materials, sand and clay extracted from the ground by mine / quarry operator.

(vii) Technology licensing fees paid

Refers to payment made to individual / private for the technology license obtained from sources owned by an individual, which are required for the production process of the establishment.

(viii) Others (specify)

It refers to other indirect taxes that cannot be classified under any of the items 9.32 (i) to 9.32 (vii) such as licence, registration and permit fees imposed by local authorities, government agencies / departments for conducting any business activities and / or purchasing any services.

9.33 Research and development expenditure

Refers to expenditure incurred on Research and Development (R&D) activities. R&D is the systematic study of new processes, techniques and applications & products and the investigation of the commercial feasibility of such new discoveries.

(a) In House

The percentage of expenses incurred by the establishment itself for the purposes of research and development.

(b) Outsource

The percentage of expenses paid to other establishment for the purposes of research and development.

9.34 Operating expenditures related to reducing pollution

It refers to operating expenditure for environment protection relating to air, water, ground water, waste services and noise. For environment protection expenditure, it includes all operating expenditure, such as environmental monitoring, environmental assessments and audit, site reclamation (cleaning up environmental damage resulting from your company's operation), pollution abatement and control, but excludes any fine or compensation for environmental damage.

9.35 Royalty payments paid using other people's / establishments' mining land

Royalty payments are payments paid by the mine operator to land owners, whether individuals or non-government establishments for minerals / rock material / sand products produced. The royalty payments are paid according to an agreement that has been agreed upon between the mining land owners that leased it from the government, with the mine operator. This item refers to the royalty payments paid to other establishments or individuals by your establishment.

9.36 GST on net purchases are non claimable as input tax

Refers to the to the GST on net purchases that are non claimable as input tax.

9.37 Other expenditures

Please report details in the space provided below for other expenditure that cannot be classified under any of the items 9.1 to 9.37.

9.38 Total expenditure

Please total up item 9.1 to 9.37.

9.39 Capital transfer made

Refers to the rights to use of a capital which has been transferred to others without receiving any returned whether in term of goods, services or assets.

9.40 Financial lease rental

Refers to total payment made for renting or leasing of asset in view of owning the assets ultimately.

9.41 Dividend paid

Refers to profit distributed to the members or shareholders.

9.42 Direct taxes

Refers to income tax paid by the establishment to the Inland Revenue Board (IRB) during the reference year.

9.43 Capital taxes

Capital taxes consist of taxes levied at irregular and very infrequent intervals on the values of the asset or net worth owned by institutional units or on the value of assets transferred between institutional units as a result of legacies, gifts inter vivos or other transfers. They include capital levies and taxes on capital transfers, such as inheritance taxes, death duties, and gift taxes.

9.44 Grand total

Please total up item 9.38 to 9.43.

Question 10: Good and Services Tax (GST)

10.1 Total output tax charged

Refers to the total GST charged to the customer. Value reported is the value in Question 5B in the Goods and Services Tax Statement (GST-03) for the reporting period.

Example if the accounting reporting period is from 1st July 2014 to 30th June 2015, the amount of GST reported are for the period April to June 2015.

The amount of tax reported is for establishments registered under the category of standard-rated supplies only.

10.2 Total input tax claimable

Refers to the total input tax (including tax on the release of bad debts and other adjustments). Value reported is as the value in Question 6B in the Goods and Services Tax Statement (GST-03) for the reporting period.

The amount of tax reported is for establishments registered under the **the category of standard-rate and / or zero-rate supplies.**

Question 11 : Value of stocks (Exclusive of GST)

Please report the value of opening and closing stock by the type of stocks, irrespective of where they are stored. **For reporting purposes, the value of stocks should exclude GST.** If the value of the stock is not recorded in the accounts, this item need not be reported.

Question 12 : Profit / Loss before tax

Please provide either profit or loss before tax for the **previous year (2014)** and **current year (2015)** as reported in Profit & Loss Account.

Question 13 : Water, lubricants, fuels and electricity consumed

1 Water

The quantity and value of water consumed during the reference year should be reported in this item.

Water abstracted

Abstracted quantity of water (river water, sea, underground, mines and pool) in reference shall be reported in this item.

2 Lubricants

The quantity and value lubricants consumed during the reference year are to be reported in this item.

3 Fuels

The quantity and value of fuels consumed by type during the reference year are to be reported in this item. The quantity and value of petrol, diesel and other fuels used for vehicles and machinery are to be included.

4 Electricity

The quantity and value electricity purchased during the reference year are to be reported in this item.

Question 14 : Cost of materials and supplies consumed (Exclusive of GST)

- (i) This includes all those goods owned by the establishment which have been used in the mining process of the establishment during the reference year 2015. The value of goods provided to employees free or at reduced cost is not to be included here. You are required to report the actual consumption of materials and supplies during the year.
- (ii) All materials, raw or processed, including chemicals, etc. that are used by the establishment should be reported in Question 14 according to the items specified and in the units of quantities specified. Where the items are not specified, the establishment should list all its important basic materials.
- (iii) Packing materials, consumable stores and office supplies etc. are to be included and reported according to the specified items. Materials produced in the mine are not to be included. Materials acquired from other establishments, under the same ownership and consumed during the reference year are to be included. If free packing materials are provided by dealers or smelters, do not include the value of packing materials as part of your cost of materials consumed. Minor items may be lumped together under "other materials and supplies used". This should not exceed 5% of the total cost of materials and supplies. The cost of materials and supplies consumed in Question 9 item 9.1 should be equal to the total cost of materials and supplies reported in Question 14 item 14.19.
- (iv) Materials purchased expressly for resale are not to be included.

- (v) Materials consumed in the production of self-produced fixed assets for the establishment's own use should be included under Question 14 item 14.18.*
- (vi) The value of materials and supplies consumed should be "cost delivered at the mine less discounts and returns", i.e., it should be inclusive of transport and other charges, duties, taxes or levies paid on the materials.*
- (vii) The purchase value of goods acquired from other establishments under the same ownership may be taken as equal to the value entered into the books of accounts of this reporting establishment.*
- (viii) All particulars to be entered in this question must be in respect of the materials and supplies actually consumed during the year by the mine. Goods purchased during the year or earlier, if not actually consumed during the year, should not be included.*
- (ix) Do not include materials received from other establishments for any industrial work done for them on a commission basis in Question 14.*
- (x) Materials consumed for normal repair and maintenance of the establishment's fixed assets, are to be included in this question accordingly.*

Question 15 : Production and sales of mineral (Exclusive of GST)

- (i) Please report the quantities produced and ex-mine values of all types of minerals produced by the establishment during the reference year 2015 whether for sale or held in stock in columns 22 and 23. Report also the sales quantity and sales value of all types of minerals sold during the reference year 2015 in columns 24 and 25. Give separate quantity and value for each item and state unit of quantity used in reporting (example tonne, kilogram, grams, etc.). If the unit is not already stated or is different from the unit stated in the questionnaire, please specify.*
- (ii) Minerals produced during the reference year 2015 and transferred to other establishments under the same ownership and control should be included. Minerals should be valued according to the value entered into the books of accounts. Goods produced for consumption within the mine (i.e. intermediate goods) are to be excluded.*
- (iii) The value of mineral products output should be the ex-mine value relating to the quantity produced. The valuation should be based on the market value of mineral products, less discounts and rebates, as charged to customers less all distributive expenses actually incurred, such as:

  - (a) charges for returnable cases or other packing and any other drawbacks allowed to customers.*
  - (b) charges for carriage outward paid to other establishments, for example, transport cost, insurance premium, storage charges, etc.*
  - (c) commission to selling agents, etc. and*
  - (d) other charges such as excise duties, sales tax, export duties and other supplementary payments paid by the mine to the government.**

Section A:

Part 1 : Use of Information & Communication Technology (ICT)

A1 Please report the use of computers by the establishment during the reporting period

Use of computers including desktop, laptop or tablet except cellular phones, personal digital assistants (PDAs) or TV sets.

A2 Percentage of persons employed using computer at work

$$= \left[\frac{\text{Number of persons employed using computer at work}}{\text{Total number of persons employed}} \right] \times 100$$

A3 Use of the Internet in establishment

Internet is a public computer networks around the world. It provides access to multiple communication services including the World Wide Web (WWW), e-mail, news, entertainment and data files.

A4 Percentage of persons employed using the Internet at work

$$= \left[\frac{\text{Number of persons employed using the Internet at work}}{\text{Total number of persons employed}} \right] \times 100$$

A5 Please report the access / Internet connection used by establishment

a. Intranet

Refers to the internal communications network using Internet protocols and allowing communication within the organisation.

b. Extranet

Refers to a closed network that uses Internet protocols to secure the sharing of business information with suppliers, vendors, customers or other business partners. It also can be part of a personal website business, where business partners can navigate after being confirmed in the login page.

c. Local Area Network (LAN)

d. Wide Area Network (WAN)

e. None of the above

A6 Please provide the access / Internet connection used by establishment

1. **Narrowband** includes analogue modem.

2. **Fixed broadband** refers to technologies at speeds of at least 256 kb.

3. **Mobile broadband** refers to technologies at speeds of at least 256 kb.

A7 Use of web presence during the reporting period

Web presence refers to web page, home page or presence on another entity's website (including businesses). Exclude any entry in the online directory at any other site where business has no control.

A8 Please specify the purpose of use the internet for your establishment during the reporting period

The use of the internet in the business refers to the transaction of **purchasing or selling** over the Internet, websites, specialised Internet marketplaces, extranets, EDI over the Internet, Internet-enabled mobile phones and e-mail. Method of payment is not necessarily made online. Exclude orders have been cancelled or incomplete.

Part 2: e - Commerce

A9 e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services over the network computing / internet with designed method for the purpose of receive or make a booking (purchase or sale). It also includes orders placed on the website, extranet or EDI. However, the transactions made by telephone, fax, e-mail and the like are not categorised as e-Commerce transactions.

The transaction is between businesses, households, individuals, governments and other public / private organisations.

The method of **payment and the delivery of goods** or services of e-Commerce transactions can be carried out either **through network computing / internet or other methods.**

A10 Please mark (X) if your establishment plans to conduct the activities of e-Commerce in the future.

A11 Please mark (X) whether your establishment receive orders (make sales) for goods or services via the Internet during the reporting period.

A12 Please specify the income from e-Commerce which represent the sales orders via internet in the reference year. **The income from e-Commerce** refers to **e-Commerce transactions** from services rendered and other transactions made during the reference year. It consists of operating and non-operating income and based on the Trading and Profit & Loss Account for the reference year.

A13 Please indicate the percentage of e-Commerce income by these categories:

1. **Domestic-** e-Commerce transactions conducted in Malaysia
2. **International-** e-Commerce transactions conducted between two countries (outside Malaysia)
- TOTAL-** Please make sure the sum of the percentages is equal to 100%

A14 Please indicate the percentage of e-Commerce income by type of customers:

1. **Other business - B2B**
Business to Business
2. **Individual consumers - B2C**
Business to Consumers
3. **Government and other non-business organisations - B2G**
Business to Government.
- TOTAL** Please make sure that the sum of these percentages is equal to 100%.

A15 Please indicate whether your establishment place orders (make purchases) for goods or services via the Internet during the reporting period.

A16 Please specify the expenditure from e-Commerce which represented the **purchases orders via internet** in the reference year. **The value from e-Commerce expenditure** refers to **e-Commerce transactions** based on the Trading and Profit & Loss Account for the reference year.

A17 Please indicate the percentage of e-Commerce expenditure by this these categories:

1. **Domestic-** e-Commerce transactions conducted in Malaysia
2. **International-** e-Commerce transactions conducted between two countries (outside Malaysia)
- TOTAL -** Please make sure the sum of the percentages is equal to 100%

A18 Please indicate the percentage of e-Commerce expenditure by type of customer:

1. **Other business - B2B**
Business to Business.
2. **Individual consumers - B2C**
Business to Consumers
3. **Government and other non-business organisations - B2G**
Business to Government.
- TOTAL** Please make sure that the sum of these percentages is equal to 100%.

SECTION B - Access to Financing

B1 Did your establishment apply for any new or additional external financing for business purposes?

Please mark (X) for Yes or No if your establishment has applied to any new or additional funding from outside for the business purposes.

If the answer is **Yes**, please go to **Question B2** or if **No**, please go to **Question B3**.

External financing include among others, any application for financing, loans, lines of credit, credit cards, credit from suppliers, government grants / loans, venture capital and equity financing.

B2 Was the application approved?

Please mark (X) for **Yes** or **No** or **Being processed** for the application status.

If the answer is **Yes** or **Being processed**, please go to Question B4 or if **No**, please go to **Question B5**.

B3 Why did your establishment not apply for any external financing?

(May choose more than one)

Please mark (X) the reason(s) for not applying any external financing.

Please go to Question B6

B4 What is the purpose of the financing?

(May choose more than one)

Please mark (X) for the purpose(s) of the financing.

Please go to Question B6

B5 What were the reasons given for rejecting your application?

(May choose more than one)

Please mark (X) for the reasons ~~were~~ given in rejecting your application.

Please go to Question B6.

B6 Which of the following sources of finance did your establishment use to ~~keep~~ sustain your business?

(May choose more than one)

Please mark (X) ~~for~~ the sources of financing used to sustain your business.

B7 Does your establishment own / use financial facilities and products for business purpose(s) as follows?

(May choose more than one)

Please mark (X) the financial facilities and products used for business purpose(s).

1. Deposit account(s)

Includes saving account, current account and fixed deposit.

2. Credit card

Payment card facilities issued by the bank to allow cardholders to pay on goods and services based on the credit limit approved by the bank.

3. Online banking

An electronic payment system that enables customers of a financial institution to conduct financial transactions ~~on a~~ through the financial institution's website.

4. Insurance

The compensation promised for future losses in exchange of periodic payments. It protects the financial well-being of individuals or establishment from unexpected losses.

5. Export's facilities

The facilities provided by the government and the related agencies for the purpose of export of goods and services

SECTION C - Innovation

C1 Does your establishment comply with any local and / or international accreditation? (May choose more than one)

1. **Local recognition** refers to the recognition issued by a legitimate bodies in terms of law.
  - Quality Improvement Practice (APK) refers to Six Sigma, Productivity Audit etc.
  - National Mark of Malaysian Brand refers to recognition issued by SME Corp. Malaysia in collaboration with SIRIM QAS International Sdn. Bhd.
  - Malaysia Organic Scheme (SOM) and Malaysian Phytosanitary Certification Assurance Scheme (MPCA) are the recognition issued by the Department of Agriculture.
2. **International recognition** refers to the recognition issued by international bodies.
  - ISO refers to International Organisation for Standardisation. It Includes ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, ISO/IEC 27001:2005, ISO 22000:2005 etc.
  - HACCP refers to Hazard Analysis Critical Control Point.
3. **Certification of Halal** refers to the certification issued by Department of Islamic Development Malaysia (JAKIM) or Department of Islamic Affairs.
4. **None**

C2. Does your establishment has any Intellectual Property (IP) Protection System? (May choose more than one)

Intellectual Property is the exclusive rights provided by law for a certain period of time to the creators of the works to control the use of their work. Intellectual property refers to patents, trademarks (including: brand registered / insured), copyright and related rights and others.

1. **Patent** is an exclusive right granted by the Government for a new invention, whether it is a product or a process. The protection of a patent is 20 years from the filing date.
2. **Trademark** may consist of words, logos, pictures, names, letters, numbers or a combination of such elements. It is a marketing tool that allows users to recognise and associate a release with certain dealers. Also known as mark, brand, logo or trademark is a sign placed on goods or services produced by a manufacturer to identify and distinguish it from goods or services produced by other parties.
3. **Copyright** in Malaysia is a work automatically protected when it meets the following conditions:
  - Sufficient efforts have been made to make the work original in nature;
  - The works were written, recorded or made in the form of materials and the creator is a qualified person;
  - The works were made in Malaysia or the first publication of the work is in Malaysia.
4. **Others**
  - **Industrial design** was the overall exterior appearance of an item or product. Shape or configuration is three dimensional aspects while decorative patterns or includes two dimensions. The characteristics of three dimensional or two or both which appear on finished goods shall be through the industrial method. These features will provide a unique appearance in an item or product.
  - **Geographical indication** is an indication which identifies any goods as originating from a country or territory, or a region or a place in the national territory or, where quality is determined, or the reputation of the other characteristics of the goods is essentially attributable to their geographical origin. Geographical indications can be used above or natural or agricultural produce discharges or handicraft industry.
  - **Layout Designs of integrated circuits** is the three-dimensional arrangement of the elements of an integrated circuit and part or all of the relationships that integrated circuits or such three-dimensional arrangement prepared for an integrated circuit intended to be manufactured. The law that protects the layout design of integrated circuits is the Layout-Designs of Integrated Circuits Act 2000.

5. **None**

C3 Does your establishment received advice / technical assistance from the following
(**May choose more than one**)

1. **Government agencies**
2. **Institution of Higher Education**
3. **Private**
4. **None**

SECTION D – Marketing and Promotion

D1 Does your establishment use any marketing media to promote your business? Please indicate the medium used

Please indicate the type of marketing and promotion undertaken by your establishment such as advertising, brochures, etc. (**May choose more than one**)

1. Marketing Agent refers to a registered company that works to promote products of other companies.
2. Advertisement (newspaper, TV and magazines)
3. Flyers, catalogues, etc.
4. Domestic Expo / Exhibition refers to the expo / exhibition made in the country.
5. International expo / exhibition refers to the expo / exhibition made outside the country.
6. Press release wire (online news distribution) refers to the written or recorded statement distributed to the members for the purpose of marketing / promotion.
7. Search Engine Optimisation (e.g. Google, Yahoo) is a database which stores the links web page and a keyword or phrase that can be accessed via the internet.
8. Social networking website (e.g. Blog, Twitter, Facebook, etc.) is a platform to build social networks or social relations among people who share similar interests, activities, backgrounds or real-life connections.
9. Event Sponsorship refers to the relationship which the company offers financing to other companies, corporation organisation, etc. in exchange of promotional opportunities.
10. Not applicable

D2. Does your establishment owned or operated by the franchisor?

Select Yes or No if this establishment is owned or managed by the franchisor.

- **Franchisor** is the person who gave the franchise to franchisee and includes a main franchisee in respect of its relationship with sub-franchise.
- **Franchisee** is the person who granted the right by the franchisor to give franchise to others on their own. The franchise is owned by the franchisor.

SECTION E - Imports and Exports

E1 Please report the total imports and exports for goods and services

1. **Goods** – Includes general merchandise, goods for processing, repairs on goods, goods procured by the airport's aircraft and ships in ports and non-monetary gold.
  - **Imports of Goods** – Goods brought into the country, either directly or stored in warehouses irrespective of whether the goods for its own use, processed, or for manufacturing purpose or for export to other countries. It is also termed 'general imports'.
  - **Exports of Goods** – Goods (locally made or release or imported to re-export) carried out of the country. It is also termed 'general exports'.

2. **Services** – services offered by your establishment such as accountancy, banking, consultancy, education, insurance, health, transport.
- **Imports of Services** – Services obtained from non-residents (with reference to an individual, company or institution outside country who live in Malaysia for less than a year (12 months)) brought into the country.
  - **Exports of Services** – Services rendered and taken out of the country by a resident of Malaysia for a period of less than a year (12 months).

E2 Does your establishment export goods / services from 2010 to 2014?

Please indicate Yes or No amount in the event of export activities in goods and services from the year 2010 to 2014.

SECTION F – Environmental Compliance (Exclusive of GST)

F1 Does your establishment incur any environmental compliance expenditure?

Please mark (X) for Yes or No. If the answer is **Yes**, please go to **Question F2** or if **No**, end of questionnaire.

Environmental compliance expenditures refer to all capital and operating expenditure in compliance with environmental, conventions or voluntary agreements. It consists of environmental monitoring, site reclamation and decommissioning, pollution prevention, pollution abatement and control, protection and conservation of wildlife and habitats, waste management, assessment and audit expenditure and environmental charges, and other environmental expenditure.

F2 Please report the environmental compliance expenditure

i. Capital Expenditure

Expenditure incurred in the purchasing or installing part/ equipment in order to comply with environmental regulations.

e.g. Installation of air monitoring (CEMS)

ii. Operating Expenditure

Includes operating costs such as labor expenses (salaries, wages, contributions); purchasing services; fuels and electricity; spare parts and supplies; and all costs that are related to compliance with environmental regulations.

e.g. The cost of air quality testing and analysis

a. Environmental protection expenditure

i. *Environment Monitoring refers to the cost of equipment, labor and services that are spent to meet the rules and conventions to monitor pollutants emitted by the establishment.*

e.g. Installation of air monitoring (CEMS) dan P.H meter

ii. *Site Reclamation and Decommissioning refers to the expenditure in recovering and cleaning the environmental damage resulting from the establishment. Excludes penalties / compound due to environmental damage or any provision for future environmental liability.*

e.g. Recovery of landfill

iii. *Pollution abatement and control refers to the cost of equipments / facilities that were installed to prevent or reduce emissions. It also includes expenses related to the operation / implementation of the incinerator and landfill owned by the establishment.*

e.g. Installation of Chimney, waste water treatment plant and noise boundary wall

iv. *Pollution prevention refers to technologies, equipments or processes that reduce or eliminate pollution and waste rather than at the end of the pipe or stack before the pollution or waste generated are produced.*

e.g. The use of silencers for generators and equipment using green technology

b. Waste management expenditure

- i. Refers to expenses, incurred for activities such as collecting, storing, disposing and recycling of non-hazardous waste and scheduled waste including sewage whether undertaken by organisations or private contractors and government agencies.
e.g. Payments to Alam Flora, Kualiti Alam, recycling companies*
- ii. Recycling refer to activities undertaken by the establishment only.
e.g. Recycled wastewater for use in irrigating the trees within the establishment.*

c. Environmental assessment and audits expenditure and environmental charges

- i. Expenditure of environmental assessment impact of the establishment programme / activities, including legal and associated consulting cost.*
- ii. Expenditure for permits, fees, fines, penalties or damage compensation paid by the government agency or individual and other charges paid to the agencies that regulate the permits for the operations to be carried out in the establishment.*

d. Expenditure to protect wildlife and habitat from the effects of any operation of establishments

*Expenditure for complying with the regulations and conventions for the protection of wildlife and habitat from any effects of the operation / activities of the establishment
e.g. Providing a designated passage for wildlife on the highway*

e. Other environmental expenditure

- i. Environmental awareness campaign*
- ii. Courses, seminars and workshops on the environment*
- iii. Contribution to schools, universities and relevant agencies to conduct awareness activities on environmental protection such as Earth Day, Green Day, recycling, planting of mangrove trees and wildlife conservation programmes at the zoo or make a river as an adopted river to monitor the cleanliness*
- iv. Collaboration with government and private agencies or the public to carry out clean up activities of forest reserves and etc. Exclude cleaning within the establishment's area.*

F3 Does your establishment attained environmental certification

May choose more than one environmental certifications.

- 1. ISO 14001** *is an environmental management standard at the international level. It provides a standard set of requirements for environmental management systems (EMS). It also provides a framework for environmental management best practices to help organisations to prevent pollution, reduce environmental impact, compliance with environmental laws and develop the business in a sustainable way*
  - Year attained refers to the year in achieving certification of recognition**
  - Year of expiry refers to the year of certificates expired**
- 2. Other international environmental certification**
  - Recognition of Green Certificates issued by the Malaysian Green Technology Corporation (MGTC) Green Technology Financing Scheme (GTFS)** *is a special financing scheme introduced by the government to support the development of Green Technology (TH) in Malaysia.*

- **ISO 14004** provides guidance on the establishment, implementation, maintenance and improvement of an environmental management system and its coordination with other management systems. The guidelines in ISO 14004 are applicable to any organisation, regardless of its size, type, location or level of maturity. While the guidelines in ISO 14004 are consistent with the ISO 14001 environmental management system model, they are not intended to provide interpretations of the requirements of ISO 14004.
- **Forest Stewardship Council (FSC)** FSC certification is a voluntary, market-based tool that supports responsible forest management worldwide. FSC certified forest products are verified from the forest of origin through the supply chain. The FSC label ensures that the forest products used are from responsibly harvested and verified sources.
- **Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO)** is a set of environmental and social criteria which companies must comply with in order to achieve Certified Sustainable Palm Oil (CSPO). It can help to minimise the negative impact of palm oil cultivation on the environment and communities in palm oil-producing regions.
- **Malaysian Timber Certification Scheme (MTCS)** is a certification issued by the Malaysian Timber Certification Council (MTCC). It is a voluntary scheme, which provides an independent assessment of forest management practices, to ensure the sustainable management of forest plantations and natural forests in Malaysia, and also to meet the demand for certified wood products.

3. None

- THANK YOU FOR YOUR COOPERATION IN COMPLETING THIS QUESTIONNAIRE -

“BETTER DATA FOR A BETTER FUTURE”